...ОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

40-дэхи жэлээ гарана

...УРЯАД ҮНЭН

Буряадай обкомой, Улаан-Үдын горкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй орган

...5) | 1963 оной февралиин 21, четверг | Сэн 2 мүнгэн

...һайн харилсаан

...тскэ Союз Лаос ...хамтын коммюнике

...Шри Саванг Ватхана Лаосой коалицион-...и премьер-министр Суванна Фума болон гү-...ябуулагшадтай хамта февралиин 11-һээ 18 ... Союзда гүрэн түрын хэрэгээр аяншалаа. ...аяншалгаараа ехээр һаналаа хананги бай-...лшад элирхэйлэн мэдүүлһэн байна. Хани ...аһан, Лаосой арадта совет арадай үнэн ...адаг байһые тэдэнэр тэмдэглээ.

...оз Лаос хоёрой хамтын коммюнике дотор ... Лаосһоо ерэһэн айлшад СССР-эй Мини-...эй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевтой, СССР-эй ...й Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Бреж-...хөөрэлдэһэн байна. Советскэ Союзай болон ...и харилсаае хүгжөөн бэхижүүлгэдэ хамаа-...ар, тэрэшэлэн уласхоорондын мүнөөнэй ор-...рим шухала асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүү-...һанамжануудаа сэхэ руунь, һайнаар мэдэл-

...1962 ондо Женевэдэ баталагдаһан хэлсээе ...хаар, бэелүүлхээр хүсэд шиидэнги байһан ...равительство мэдүүлнэ. Лаосой арадай на-...эрмэлзэлгые ойлгодогойнь түлөө, Лаосой ...ласуудай зүгһөө амгалан ёһоор гуримшуул-...скэ Союзай ехэ туһа нэмэри оруулһанай тү-... түрүүтэй Советскэ правительствада, совет ...ан гүнзэгы ехэ баясхалан хүргөө.

...хоорондо политическэ, экономическа, соёл ... бусад һалбаринуудай талаар хани ёһоной ...барисаа али бүхы талаарнь хүгжөөн бэхи-...байһанаа хоёр тала элирхэйлэн мэдүүлһэн ...Совет ороной зүгһөө али бүхы туһалам-..., ямаршье политическэ эрилтэ хэгдэдэггүй, ...һэгүйгөөр бэлэг болгон үгтэдэг байһые ...гнэнэбди гэжэ Лаосой хаан болон премьер-... Фума мэдүүлээ.

...о-ядерна дай зайсуулхаһаа, бүхы дэлхэй ...б найрамдал хангахаһаа үлүү шухала тии-... үедэ байхагүй гэжэ советскэ болон Лаосой ... коммюнике соо онсолон тэмдэглэгдэнэ. ... ниитээрээ, хүсэдөөр хуряалгые бэелүүлхэ ...а дайнай һүжэрэлгые уридшалан зайсуул-...та бэхи эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ ...анартай гэжэ хоёр орон этигэнэ. Ядерна ...адаа дэлгэрэлгые буруушаажа, тэрэниие ...айһанаа тэдэнэр эрид шангаар элирхэйлэн

...ггүй зононуудые байгуулха гээшэ ехэ удха ...һанамжануудаа мэдэлсэлгын үедэ тоолог-... газар дээрэ байһан хариин зэбсэгтэ хүсэ-...ргаха шухала гэжэ онсолон тэмдэглэгдээ.

...арсалдаае эбэй ёһоор, хэлсээ хэжэ гурим-...Китадай Арадай Республика Инди хоёр али ...лдолго гаргаха бэзэ гэжэ найдажа байһа-...он Лаосой правительстванууд элирхэйлэн ... ээлхэ ёһотой һууряа КНР ээлхэ зэргэ-...оолоно.

...иин хэдэ хэдэн районуудтахи оршон бай-...рдуу шанга зангаараа үлэһэндэ һанаагаа ...хайгаа тэдэнэр коммюнике соогоо элирхэй-...мбоджын бэеэ абанги, бэеэ даанхай байл-...ар уласхоорондын хэлсээ баталха тухай ...евствые толгойлогшо хан хүбүүн Сианугай ...лые хоёр тала һайшаан дэмжэнэ.

...й гүрэн түрын хэрэгээр Советскэ Союзда ...тэй байгаа, Советскэ Союзай болон Лаосой ...э ойлголсодог болохо, хани барисаае саа-...хэ хэрэгтэ туһалха байна.

...щев Т. Живковтэй уулзаба

...ай Нэгэдэхи ...й Министр-... Түрүүлэгшэ ...П-гэй ЦК-...етарь, НРБ-...й Соведэй ... Живковтэй ...уулзаа. ...амаатай шу-хала асуудалнуудаар уулзал-гын үедэ тэдэнэр һанамжануу-даа мэдэлсээ.

Уулзалга хани халуун ор-шон байдалда үнгэрөө, зүб-шэн хэлсэгдэһэн бүхы асуу-далнуудаараа тэдэнэр хүсэд нэгэн һаналтай байгаа.

(ТАСС).

ЗАСАГАЙ ДЭЭДЭ ОРГАНДО ДЭБЖҮҮЛЭГДЭҺЭН ЭРХИМ ХҮНҮҮДТЭЕЭ ҺУНГАГШАД УУЛЗАНА

1963 1963
МАРТЫН
3
РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдые, нютагай Соведүүдые һунгаха үдэр

Бултадаа һунгалтада хабаадая!

Тон баяртайгаар

СЭЛЭНГЭ

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой 2-дохи отделениин гэшүүд клуб соогоо суглараад, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн Хяагтын үйлэдбэриин управлениин парткомой секретарь Даба Цыремпилович **Баирбиликтуевтай** уулзаба.

Суглаанай нээгдэһэнэй һүүлээр этигэмжэтэ нюур—2-дохи комплексно бригадые эрхилэгшэ Дамби-Нима Базаровта үгэ үгтөө. Нүхэр Базаров кандидадай намтар, ажал ябуулга тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэбэ. Болохоёо байгаа һунгалтын үдэр—мартын 3-да бултадаа ерэжэ, дуугаа үгэхыень һунгагшадые уряалаа.

Һунгагшад Т. Галданов, Т. Данзанов, Г. Балданов гэгшэд мүн лэ үгэ хэлэбэ.

Һүүлээрнь Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат Д. Ц. Баирбиликтуев һунгагшадай үзүүлһэн этигэл найдабариин түлөө халуун баяр хүргөө.

С. Лубсандоржиев.

ХЯАГТА

Хүдэриин совхозой Алтайн отделениин клубаар дүүрэн хүн зон сугларанхай. Тэдэнэй дунда үндэр наһатай үбгэд, хүгшэдшье, һаяхан һунгаха эрхэтэй болоһон эдир залуушуулшье олон.

Эдэнэр Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн, Хяагтын үйлэдбэриин управлениин начальник Петр Николаевич **Ивановтой** уулзахаяа ерэһэн байба.

Суглаанай нээгдэмсээр, этигэмжэтэ нюур Очир Хандуевич Цыбиков үгэ абаад, трибунада гараба. П. Н. Ивановой намтартай, ажабайдалтай һунгагшадые танилсуулба.

Совхозой хүдэлмэришэд К. Будаев, Г. Цыдыпов, Г. Гонсорунов гэгшэд үгэ хэлэхэдээ, нүхэр П. Н. Иванов манай найдабарииe харюулжа шадаха байха гэжэ мэдүүлбэ.

Алтай—Хүдэри-Сомон гэжэ автобусой маршрут бии болгохые, Алтай нютагта найман жэлэй һургуули эмхидхэлгэдэ туһалхыень гуйба.

Удаань депутадта кандидат нүхэр Ивановто үгэ үгтөө. Засагай дээдэ зургаанда дэбжүүлһэндэнь халуун баяр хүргөөд, арадай хэрэгтэ хүсэ шадалаа гамнангүй зорюулхаб гэжэ нүхэр Иванов мэдүүлээ.

Г. Дашиев.

Үнэн зүрхэнһөө

Февралиин 16-най үдэшын 19 час. Улаан-Үдын Железнодорожно районой 46-дахи дунда һургуулиин актова зал соо хүн зон олон, хүгжэмэй абяан хүнхинэн зэдэлнэ.

Эндэхи районой хүдэлмэришэд, алба хаагшад Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлһэн хүнтээ—Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, КПСС-эй Буряадай обкомой болон Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Партийно-гүрэнэй хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ Константин Матвеевич Продайводатай уулзахаяа ерэбэ.

Һунгагшадай суглаае нүхэр Н. Н. Конев нээбэ. Этигэмжэтэ нюур, техническэ училищиин багша нүхэр Т. И. Синицынада түрүүлэн үгэ үгтөө. Депутадта кандидадайнгаа намтар, ажал хүдэлмэри тухайдань хэлэхэ зуураа, мартын 3-най үдэр депутадта кандидадуудта бултадаа нэгэ хүн шэнгеэр дуугаа үгэхыень тэрэ уряалба.

Удангүй Е. Н. Черная трибунада гараад, автобус һайнаар ябуулха, трамвайн лини һаяар манай завод хүрэтэр табилгада туһалха бэзэт гэжэ депутадта кандидат нүхэр Продайводада захиха байнабди гэбэ.

Һүүлээрнь Н. Н. Конев, 46-дахи һургуулиин директор Д. Ж. Жамбалова гэгшэд байрын гэр, һургуулинуудые олоор барюулха, хүүгэдэй саад, ясли олон болгохо дурадхалнуудые оруулба.

— Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлһэндэтнай ехэ баяр хүргэнэб. Тиигээд танайнгаа захяануудые дүүргэхын тула шадал соогоо оролдохоб,—гэжэ К. М. Продайвода харюусаа.

Мүн тэндэ Железнодорожно районой Соведэй депутадта кандидат Н. Н. Шапошникова, Н. И. Утина гэгшэд һунгагшадтайгаа уулзаба.

Уулзалгын һүүлдэ 46-дахи һургуулиин үхибүүд һунгагшадта концерт харуулаа.

С. Балдуев.

Нютагайнгаа басаганда найдаба

Засагай газарта арад зонойнгоо дундаһаа шалгаран гараһан хүнүүдые һунгаха һунгалтада бэлэдхэл хүдөө нютагуудта үдэрһөө үдэртэ үргэдэжэ байна.

Петропавловка һууринай Культурын байшан соо һаяхан хүн зон олоороо сугларaa. Эндэ хүдөө ажахын, соёл культурын элдэб ажалтай, мэргэжэлтэй хүнүүд дүүрэн, хүхюу баяртайгаар ярилдана.

Тиигэжэ хүн зоной һонин һорьмой тухайгаа хөөрэлдэжэ байтар, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн Инзагатын Хотогор нютагай эрхим хонишон нүхэр Цыремпилова тэндэ орожо ерэбэ. Иигэжэ кандидадта депутадаар дэбжүүлэгдэһэн энэ эрхим нүхэртэй уулзалга болоо.

Тэндэхи Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй зүгһөө нүхэр Цыбикжапов иигэжэ мэдүүлээ:

— Бидэнэр, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой бүхы гэшүүд, нүхэр Цыремпиловае дээдын засагта дэбжүүлхэ гээшые нэгэн дуугаар баяр омогорхолтойгоор дэмжээд, мүнөө үедэ улам эршэмтэй бүтээсэтэйгөөр ажаллажа байнабди. Хүршэ «Коммунизм» колхозоймнай юрын хонишон нүхэр Цыремпиловагай олоной этигэл найдабарида хүртэхэ золтой байһандань бидэнэр, малшад, ехээр урмашан баярланабди. Имагтал манай хүдэлмэришэд, таряашадай гүрэндэ иимэл юрын ажалшад гүрэниие хүтэлбэрилгэдэ хабаадуулагдадаг ха юм.

Петропавловка һууринай больницын аргашан нүхэр Пирогова, культурын таһагай хүдэлмэрилэгшэдэй түлөөлэгшэ нүхэр Халтанов гэгшэд хонишон Цыремпилова тухай һайн һайхан үгэнүүдые хэлэһэн байна.

РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар намайе дэбжүүлжэ, ехэ этигэл найдабарида хүртөөһэндэтнай үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргөөд, ажал хүдэлмэридөө улам абьяастай эдэбхитэйгээр хандан, шэнэ амжалта туйлахаб гээд нүхэр Цыремпилова мэдүүлээ.

М. Гончиков.

РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат

БИРЮКОВ Николай Степанович

Николай Степанович Бирюков 1917 ондо Витебскэ областиин Дубровенско районой Малое Савино тосхондо үгытэй таряашанай бүлэдэ түрэһэн байна.

Тэрэ хадаа бага наһанһаа ажаллажа эхилээ. Долоон жэлэй һургуули дүүргэһэнэй һүүлээр колхоздо, удаань машинно-тракторна станцида хэрэг хүтэлэгшөөр ажаллаһан юм.

1933 ондо Николай Степанович Свердловско горнометаллургическа техникумдэ һурахаяа оробо. Тэндэ һуралсаһанайнгаа һүүлээр руднигта түсэб табигшаар ажаллаһан байна. Тэндэһээ советскэ армида татагдаба. Армиин албанһаа бусажа ерээд, руднигта халаанай начальнигаар ажаллаба. Эндэ хүдэлмэрилжэ байхадаа, 1941 оной августда КПСС-эй гэшүүндэ абтаба.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай эхилхэдэ Н. С. Бирюков дахинаа армида татагдаад, фронтдо эльгээгдэжэ, тэндэ политругай орлогшоор, тагнуулшадай ротын парторгоор хүдэлмэрилбэ. Командованиин даалгабари амжалтатай һайнаар дүүргэһэнэй түлөө «Улаан Одоной» орденоор, «Германиие илаһанай түлөө» медаляар шагнагдаһан байна.

Николай Степанович шархатаһанай һүүлээр фронтһоо ерээд, «Главникелькобальтын» предприятинуудай нэгэндэ техническэ хиналтын таһагай начальнигаар хүдэлмэрилбэ. Тэрэ 1945 ондо «Березовзолото» комбинадай руднигай парторганизациин секретаряар һунгагдаһан байна. Тэндэһээ дэбжүүлэгдэжэ, КПСС-эй Березовско горкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагшаар томилогдобо.

1949 ондо Н. С. Бирюков КПСС-эй Березовско горкомой секретаряар, удаань хоёрдохи секретаряар, горсоведэй депутадаар һунгагдаһан байна. Хоёр жэл үнгэрһэнэй һүүлээр КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Партийна дээдэ һургуулида эльгээгдэбэ.

Һургууляа дүүргэһэнэй һүүлээр нүхэр Бирюков КПСС-эй ЦК-гай аппарадта — РСФСР-тэхи партийна органуудай таһагай инструктораар ажаллаба. 1961 оной мартда КПСС-эй Центральна Комитет тэрээниие Буряадай парторганизацида эльгээбэ. Эндэ нүхэр Бирюков КПСС-эй обкомой хоёрдохи секретаряар һунгагдаһан байна. Арадай ажахын партийна хүтэлбэриие шэнэдхэһэнтэй дашарамдан, КПСС-эй обкомой промышленна бюрогой түрүүлэгшээр Н. С. Бирюков баталагдаа. Нүхэр Бирюков КПСС-эй XXII съездын делегат байһан юм. 1962 оной майда Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадаар һунгагдаа.

Арадай ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ амжалтатайгаар ажаллаһанайнгаа түлөө Н. С. Бирюков «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнагданхай.

Яруунын совхозой ажалшад, Онохойн модоной комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад һунгуулиин урда тээхи суглаанууд дээрэ Николай Степанович Бирюковые һунгуулиин Забайкальска № 784 округһоо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар нэгэн һаналаар дэбжүүлбэ.

„Марс-1" ниидэжэл ябаһаар

ТАСС-ай мэдээсэл

Февралиин 13-һаа 19 хүрэтэр «Марс-1» гэжэ планетэнүүд хоорондын станцитай ээлжээтэ радио-холбоон байгуулагдаа. Станциһаа телеметрическэ мэдээнүүд абтаа.

Февралиин 20-до Москвагай сагаар 9 часта «Марс-1» гэжэ станци газарһаа 67 миллион 432 мянган километр холо ошоод ябаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадууд

...ОВ ...ович — ...совнархозой ...орлогшо.

ФЕДОТОВ Иван Алексеевич — Зүүн-Сибириин совнархозой горнорудна комбинадай начальник.

СЕМЕНОВ Бато Семёнович — КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Партийно-гүрэнэй хиналтын комитедэй түрүүлэгшын орлогшо.

МАСЛОВ Георгий Федорович — «Забайкаллес» комбинадай начальник.

РАДНАЕВ Даши-Нима Тыжебрович — КПСС-эй Буряадай обкомой партийна органуудай таһагые даагша.

ГОРОБЕЦ Александр Семенович — Мяха-консервын комбинадай директор.

БАТУЕВ Цыбик Дондупович — Хориин үйлэдбэриин управлениин Үдын совхозой директор.

Суута кукурузашан

1956 оной хабар... Адуу малаар баян Алташа нютагай ажалша олон колхознигууд партиин ЦК-гай түүхэтэ сентябриин Пленумэй шиидхэбэрие бэелүүлэн, ажахы дотороо бии байгаа арга боломжонуудаа хэрэглэхэ, ниитынгээ малда шэмэтэ һайн тэжээл бэлдэхэ шухала зорилгонуудые шиидхэжэ байгаа бэлэй.

Колхозой правленидэ партиин райкомой секретарь ерэнхэй, тэндэ кукуруза ургуулха тухай шанга хөөрэлдөөн болоно. «Хэниие кукурузашанаар томилхоб» гэһэн асуудал бултанай ухаан бодолые эзэлэнхэй.

— Ажалша бэрхэ, урагшаа һанаатай, эхилһэн юумэеэ захадань гаргажа шадаха, бэрхэшээлһээ сухарихагүй, механизатор хүниие кукурузашанаар табиха хэрэгтэй,—гэһэн эрилтэ райкомой секретарь табиба.

Механизаторнуудай список абажа харахадань энэ шанга эрилтэдэ таараха хүн үсөөн һэн. Тэдэнэй дундаһаа Дамба Жанаев шэлэгдэбэ.

—Теэд Дамбамнай таби хүрэшэбэ, хэр дуратай байхаб даа,—гээд колхозой түрүүлэгшэ маргаба.

— Таби хүрөөшье һаа, манһаал үлүү хүнгэн, ажалша байха даа,— гээд нэгэ залуу бригадир хүбүүн хажууһаа дуугарна.

Тиигэжэ 1930 онһоо хойшо механизатораар хүдэлжэ ябаһан, артель нютагта ажалша бүхэриг гэжэ тоологдодог Дамба Жанаев кукурузашан болоо бэлэй.

Яагаад энэ мэдэгдээгүй, үзэгдөөгүй ургамалые ургуулхаб? Хайшан гэжэ аймагай, колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй, арад зоной найдабарие харюулхаб, яажа нютагайнгаа зондо энэ ашата ургамалые бүшмэг ехээр ургуулжа харуулхаб гэһэн асуудалнууд кукурузашанай һүниин зүүдэн, үдэрэй һанаан болобо.

— 1945 ондо кукуруза гээшые Хитад орондо түрүүшынхеэ хаража, гайхахын ехээр гайхаа бэлэйб. Ой шугы мэтэ үдхэнөөр, үндэрөөр ургадаг байгаа һэн. Тэрэниие мүнөө нютагтаа ургуулха болоходоо баяртайб, —гэжэ Дамба абгай айл аймагтаа хөөрэжэ, һонирхуулдаг болоо һэн.

— Зай тэрэ дулаан оронойтнай ургамал манай эндэ хэр гэлсэхэ юм ааб даа. Бэрхэтэйхэн лэ хадаа, — гэхэшье хүнүүд олон байгаа. Колхозой ноёд иигэжэ сэхэ хэлэдэгшьегүй һаа, досоогоо һанаад лэ, кукурузашадай эрилтэдэ балай хүдэлжэ үгэгшэгүй һэн. Харин тэдэнэр кукурузашаниие али болохоор ондоо хүдэлмэридэ һамшаадаг байба.

Кукурузашанай хүдэлмэридэ һаад тойбо татаха юумэн захаһаа дайраллана. Тарилгаяа гар сеялкээр хэхэ, ургаһан кукурузаяа һүхөөр сабшажа абаха, зурууд хоорондохи элдүүрилгые хэхэ гэхэдэ трактор, культиватор дуталдаха. Хэды тиимэ байгаашье һаань, зоригтой бэрхэ механизатор һанаһандаа хүрэхэ, һарбайһанаа абаха гэжэ үбэл зуниие, үдэр һүниие мэдэнгүй ажаллажа ороо.

Гектарай 100 центнер, 200 центнер гэжэ байгаад лэ ургаса дээшэлжэ эхилбэ. Колхозой мал кукурузын амта абажа, һү шэмэеэ табиба.

Тиигэһээр байтарнь нютагай жэжэ колхозуудай һуури дээрэ томо совхоз эмхидхэгдээ бэлэй. Тэрэ үедэ кукуруза тариха, ургасынь хойноһоо харууһалха, хуряалга хэхэ техникэ бии болоо. Кукурузашаншье дүршэлөөр баяжаа.

— Зай, Дамба Жанаевич, 125 гектар даажа абаад лэ, тэндээ кукурузын баян ургаса абаха гэжэ оролдохол болоош. Юун хэрэгтэй болоноб, шадал соогоо туһалхабди,—гэжэ совхозой директор нүхэр Цыренов мэдүүлээ һэн.

Республика доторшье кукурузашадай мүрысөөн хүсэтэйгөөр дэлгэрбэ. Аймаг бүхэнһөө кукурузашад олоороо сугларжа, ажал хэрэг тухайгаа хөөрэлдөөд, түсхай социалис уялгануудые абаба.

— Гектар бүриһөө 300 центнер ургаса абахаб,—гэжэ механизатор Дамба Жанаев мэдүүлбэ.

— Олон зоной урда үгэеэ үгэжэрхёод миин һуултай аал? Үгы даа,—гэжэ Дамба абгай өөртөө дуугараад, бэеэ шангаар барижа, бүхы мэргэжэл шадабаряа, хүсэ шадалаа гаргажа, тарилгадаал бэлдэжэ оробо.

Үбэлэй хүйтэниие хүйтэн гэнгүй «Беларусь» трактораараа наг шэбхэ зөөнэ, хүндэ шэрэм хоолойнуудые холбожо, Хэлго мүрэнһөө уһа бүлэжэ гаргаад, поли дээрээ хүргэнэ. Саһанай хайлажа эхилхэлээр наг шэбхэеэ тараажа оробо.

Агротехническэ заабариин ёһоор үрэһөө квадратно-гнездовой аргаар тарижа, хоёр удаа борнойлоод, зурууд хоорондохи газарыень хэдэн удаа элдүүрилээ.

Теэд хура бороон бага орожо, кукурузань гандажа эхилээ. Юу хэлтэйб? Яажашье һаань уһалха гэжэ шиидэбэ. Хайшан гээд уһалхаб? Хэлгодо дүтэ газарые мүрэнһөө уһа бүлэжэ ундалуулхада болохо. Теэд мүрэнһөө холо байһан тарилгаяа яахаб? Худаг малтаха байна гэжэ шиидэбэ.

Хэдэхэн үдэрэй туршада худаг малтаад, тэндэһээ уһа гаргажа, ургасаяа абараа бэлэй.

Оролдоһон, ажаллаһаниинь миин хосороогүй. 1959 оной намар баян ургаса абтажа, тэдэнэр хэлэһэн үгэдөө хүрөө һэн. Совхозойшье хүтэлбэрилэгшэд энээндэ урмашажа, кукуруза ургуулгада анхарал табидаг болоо.

1960, 1961 онуудта Хэлго мүрэнэй захаархи ургаса муутай сабшалан хахалжа, тэндээ 500—600 гектар кукуруза тариһан байна. Кукурузашадай звенонуудта 4—5 хүн ажалладаг боложо, звено бүхэндэ 250—300 га даалгажа үгөө.

Энэ үедэ Москвагай областиин Серпуховско районой ажалшадай үүсхэлээр гэзгдэгшэдтэ туһалха, бүгэдөөрөө амжалта туйлаха гэһэн хүдэлөөн орон доторнай дэлгэрбэ.

Шэнэ, түрүү юумэндэ обтосотой Дамба Жанаев энэ үүсхэлые халуунаар дэмжэжэ, зэргэлээд ажалладаг кукурузашан Николай Кондратюковой звенодо туһалха гэжэ шиидэбэ.

Тиигээд совхозой парткомой секретартай гэрэ звенодо ерэхэдэнь, тарилгын агрегадууд зогсонхой, звеное даагша гэртээ харишаһан байгаа.

— Тракторнуудтамнай бензин байхагүй, носоожо ядашоод байнабди,—гэжэ тэндэхи трактористнууд шалтаг барихаяа һэдэбэ.

Дүршэлтэй механизаторай шалгажа үзэхэдэнь бүхы тракторнуудтань бензин байба. Уданшьегүй тракторнууд хүдэлжэ, тарилгаяа хэжэ оробо. Дамба абгай сеялкэнүүдыень тааруулжа үгэбэ.

Тиигэжэ байтар звеное даагша ерээд:

— Зай, нүхэр. Бэе бэедээ туһалалсажа ажаллаха болобобди. Кукурузын баян ургаса абаха гээл һаа, ажаллахал хэрэгтэй. Тарилгын, ургаса харууһалгын, хуряалгын үедэ гэртээ үсөөн хариха болоолши даа. Тарилгаяа заахашье оройтуулжа болохогүй, —гээд дүршэлтэй кукурузашан залуу нүхэртөө һургаал үгөө бэлэй.

Мүнөөшье Николай Кондратюков Дамба абгайн хэлэһэн эдэ үгэнүүдые мартадаггүй.

— Дамба Жанаевич маанадта ехэл туһа хүргөө юм даа. Ядаха тулихынгаа сагта Дамба абгайдаа гүйлгөөд лэ ошохош. Өөрөөшье ерээд ажалыемнай харадаг һэн,—гээд Николай Михайлович һанан һанан хөөрэдэг.

— Һайн кукурузашан болохо гээл һаа, совхозой ноёдойл доро бү ороорой. Ороол һаа, болёош,—гээдшье һанаһанаа залуу нүхэртөө захидаг бэлэй.

Иигэжэ хоёр звено эбтэй эетэйгээр хүдэлжэ, нютагтаа үзэгдөөгүй кукурузын баян ургаса туйлажа, Россин Федераци дотор дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоо һэн.

Коммунис Ажалай ударник, арадай ажахын туйлалтануудай выставкын бага мүнгэн медаляар шагнагдаһан, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ниитын инспектор, кукурузын мастер солотой болоһон Дамба Жанаевич Жанаевай аша габьяа энэ тэдыгээр хизаарлагданагүй.

Хэдэн жэлдэ үеэд шангаар ажаллажа олоһон онол аргынь аша үрэ үнгэрэгшэ жэлдэл илангаяа тобойсо харагдаа.

Суулгын суута механизаторай ургууһан кукуруза харахаяа нёдондо намар ошоо һэмди. Тиихэдэмнай Алташа тосхонһоо Хэлго мүрэн хүрэтэр гурбан зуугаад гектар дээрэ кукурузын тужа түглыжэ байгаа. Асын барюул мэтэ бүдүүн эшэтэй, хадаг шэнги хабтагар набшаһанууды ара үбэр тээшэнь намируулһан, сарбуугай шэнээн томо буурсагуудтай гурба-дүрбэн метр үндэртэй иимэ ургамалые харахада угаашье бахархамаар даа.

Гектар бүриһөө хэды шэнээн буурсаг гарадаг юм ааб гэжэ тодорхойлхо зорилготойгоор совхозой главна агроном суута кукурузашан хоёртой полиин нэгэ буланһаа нүгөөдэдэнь гаража ядашообди. Компасгүй шортоош. Хайшаашье ябажа байһанаа мэдэхын аргагүй. Хажуудаа дүрбэ-табан метр газарта ябаһан хүн харагдабагүй, миил бэе бэеэ оглолсожол ололсохош.

Комбайнуудай, автомашинануудай үсөөн дээрэһээ ехээр оройтожо, хэды ехэ үрилтэдэ орожо хуряагдабашье, 286 гектарай га бүриһөө 430 центнер буурсагтай кукуруза абтаа. Тиихэдэ 62 гектар полиин га бүриһөө 594 центнер буурсагтай набша намаа хуряагдаһан байха юм. Буурсагуудыень халиһанһаань сэбэрлээд шэгнэхэдэ, 400—500 грамм татаа.

Теэд энэ баян ургасамнай миил һанаагаар гарашоо бэшэ, харин мэргэжэл шадабаритай хүнүүдэй үдэр бүриин шанга ажалаар туйлагдаа бшуу даа. Мүнөө тэдэнэр кукуруза нютагтаа ургуулха тусхай өөһэдын агротехникэтэй болонхой.

Кукурузын баян ургаса яажа туйлабат гэжэ һонирхоходомнай:

—Манай Суулгада кукурузын баян ургаса абахын тула тарилга хэхэ газараа намар хахалха, тиихэдээ суперфосфат болон бусад минеральна үтэгжүүлгэ оруулха хэрэгтэй. Полидоо наг шэбхэ шадаал һаа ехээр гаргажа, хабар саһанай хайлажа байха үеэр тараажархихада һайн. Тарилгын урда тээ газараа хүсэдөөр уһалха, юрэдөө хоёр шииг нэгэдүүлбэл зохид. Үрэһээ квадратно-гнездовой аргаар июниин 5—6 болотор тарижа дүүргэхэ шухала,—гэбэ.

Эдэ бүгэдэһөө гадна кукурузын эшэнүүдэй нялха байхада хорхой шумуулһаа хамгаалдаг, үрэһээ тарихынгаа урда тээ һайса хорододог, зумбараа болон бусад хоротонуудые хюдадаг байха юм.

Үнгэрэгшэ жэлдэ «Заокский» совхозой механизаторнуудай жэшээгээр Бүхэроссин кукурузашадай мүрысөөндэ оролсоһон байна. Нёдондо намар аймагай таряашадай һайндэр болоходо Суулгын суута кукурузашан мотоцикл шан абаа.

Арад зоной аша туһада шэн габьяатайгаар ажаллажа, тэдэнэй этигэл найдабарие нэрэтэй түрэтэйгөөр харюулжа ябаһан баатар шэдитэ кукурузашанаа нютагайнь зон һунгалтын урда тээхи суглаан дээрээ һунгуулиин 77-дохи Шаралдайн округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлһэн байна.

Коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй нэгэдэлэй кандидат Дамба Жанаевич Жанаевай түлөө Округой һунгагшад нэгэл һаналтайгаар дуугаа үгэхэнь дамжаггүй.

Б. Гылыков.

Баясхалан

Республиканска больницын хирург Б. Н. Эрдынеев намда операци хээ һэн. 72 наһа хүрэжэ, хүндэрһэн минии бэе операци даахашье найдабаригүй байгаа. Тиилээ тиитэр нүхэр Эрдынеев, мүн тэндэхи медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй анхаралтайгаар хандаһанай ашаар абарагдажа, эдэгэбэб. Мүнөө бэем һайн.

Врач Эрдынеевтэ баясхалан хүргэхэ зуураа, ажал хүдэлмэридэнь амжалта хүсэнэб.

Б. Литвин,
пенсионер.

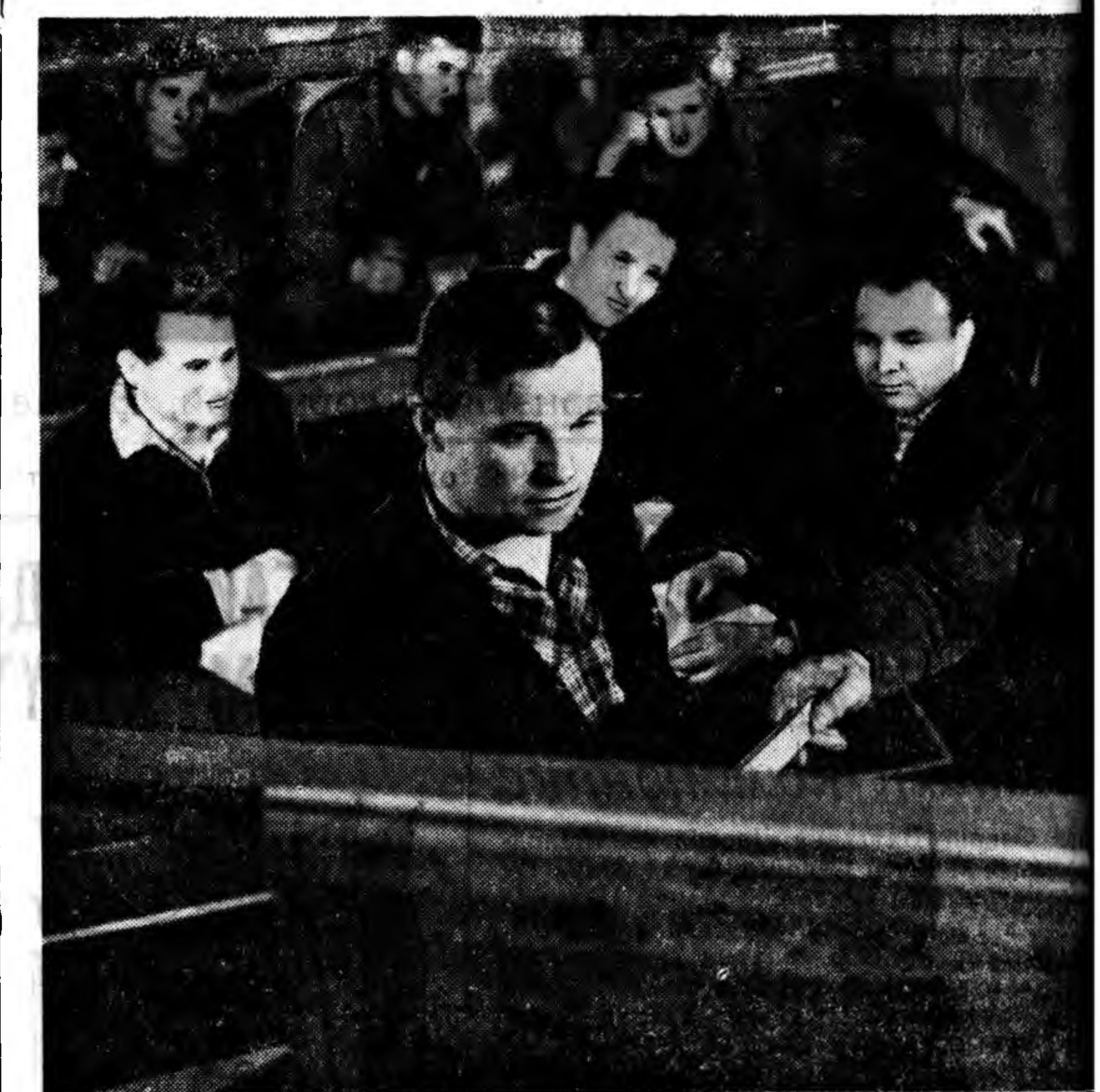

Үдэшэлэн агитпункт соо

Тосхоной үйлсөөр үдэшэлэн ябахадатнай тэрэ саана «Эб найрамдал» гэһэн үгэнүүд холоһоо яларалдажа харагдаха. Ильичын лампочкануудһаа бүридэһэн үгэнүүд эндэхи ажалша малша арад зониие һонирхуулан татана.

«Эб найрамдал» гэдэг соёл Культурын байшан соо агитпункт байрладаг.

Тиимэл хадань тэндэ үдэр һүнигүй, үбгэн залуугүй хүн зон ходол олон байдаг. Харин энэ агитпункт соо ороходошье угаа зохид бшуу. Һаруул сэбэр, уужам үргэн залтай. Шала дээгүүрнь уран гараар нягта наринаар нэхэгдэһэн гоё һайхан ковёр дэлгээтэй. Саб сагаахан ханануудтань элдэб шэнэ шэнэ плакадууд зохидхоноор тааруулагдан үлгөөтэй. Тосхондо һүүлшын дүрбэн жэлэй хугасаа соо болоһон ехэ хубилалтануудые харууһан диаграмма хадаатай. Агитпунктда ороһон лэ хүнүүд энэ диаграммын урда тогтонгүй гарадаггүй. Һунгуули, Совет Конституци тухай, Эсэгэ оронойммнай гайхамшагта ехэ илалта, хүгжэлтэнүүдые харууһан элдэб олон һонирхолтой номууд, шатар, дааманууд, газетэ, журналнууд бии. Мүн радиоприемник, телевизоршье байха.

Үдэшын зургаан часһаа эхилээд лэ үдэр бүри үргэлжэ хүн зон хододоол дүүрэн байдаг.

Агитпунктые даагша дунда һургуулиин багша Илья Исаевич Итингов ажалайнгаа түсэбые хаража һуутараа, тэндэ сугларагшадта хандажа, иигэжэ соносхобо:

— Һунгуулиин совет гурим тухай лекци шагнаха дуратайшуул нүгөө зал руу ороыетнай гуйнаб.

Уданшьегүй хүн зоноор дүүрэшэһэн зал соо хүгшөөргэ шарайтай эхэнэр хонгёо хурса хоолойгоо заһажа, удха түгэлдэр һонирхолтой лекци уншажа эхилбэ. Энэ хэн байгааб? Лектор-агитатор, республикын һургуулинуудай габьяата багша Евдокия Лаврентьевна Круглова һэн.

Энэ агитпункт соо һонирхолтой лекци, элидхэл, хөөрэлдөөнүүд элдэб асуудалнуудаар ходол үнгэргэгдэдэг болонхой.

Һаяшаг «Волгоград шадарай шанга тулалдаанай болоһоор 20 жэлэй ой» гэһэн һонирхолтой лекци-концерт үнгэргэгдөө. Лекциин һүүлээр «Волга дээрэхи агуухэ тулалдаан» гэжэ кинокартина харуулагдаа һэн.

Агитаторнуудай хабаададаг уран һайханай самодеятельностиин бригада лекци-концерт мүнөө бэлдэжэ байна. Гадна һунгалтын угтамжада зорюулагдаһан шатарай шанга мүрысөөндэ залуушуул шадал хүсэеэ харуулна.

Л. Ринчино.

ХОДОДООЛ МАГТААЛДА ХҮРТЭНЭ

— Яагаашье томо, һайхан тугалнууд гээшэб! Энэ янгинама хүйтэндэ хайруулжа, гэлэһэ, дотороо үбдэшэхэгүй юм гү,— гэжэ һаалиин фермэдэ ажаллахаар ерэһэн залуухан эхэнэр һанаагаа зобонгёор асууба. Тиигэхэлээрнь наһажаал эхэнэр гайхаһан янзагүйгөөр:

— Хүйтэн байбашье, һайхан агаарта гаргагдажа, һурамхи болошоо ха юм даа. Хүсэ тамираар һайн тугалнууд аабза, —гээд атаархаһан янзатайгаар харюусаба.

Тугалай байрын хажууда бариһан, сэбэрхэн хашаа соогуур нэгэ зүһэнэй хөөрэхэн эреэн тугалнууд хүйтэниинешье ойлгоогүй янзатай тангаршаалдан нааданад.

Гартаа журнал, карандаш бариһан тус гүүртын бригадир Долгор Цыдыповна һаалиин гэрһээ гараһаар:

— Бүтэд-Цырен Батуевна, эреэн «сарнуудаа» шэгнэхэмнай гү?—гээд миһэрһээр дүтэлхэдэнь, мүнөө хорёо соо тугалнуудаараа носолдожо байһан 60-аад наһанай хүгшэн:

— Зай, зай, шэгнээл даа,— гэжэ баяртайгаар зүбшөөгөөд, тугалнуудаа байрадань оруулна.

...Хоёр тээшээ үүдэтэй хашалта соогуур тугалнууд хойно хойноһоо ороод лэ гаранад. Журналай хуудаһануудта 50, 70, 120, 160 гэһэн тоонууд жэрылдэн бэшэгдэбэ.

«Тугал—харууһанай хүсэн» гэжэ Бүтэд-Цырен хүгшэнэй хэлэдэг тон зүб. Үнэн зүрхэнһөө оролдожо, түрүүшүүлэй дүй дүршэл баримталжа, нютагайнгаа эрхэ байдалда тааруулжа хэрэглэхэдэ, аша үрэнь тобойжо гарана ха юм. Тиимэһээ харууһалдаг 32 тугалынь сүүдхэдээ тус бүриин 600 граммаар нэмэнэ бшуу.

—Һая гараһан тугалнуудые, илангаяа түрүүшынь 10—15 үдэрэй туршада тон анхаралтайгаар тэжээхэ гээшэ саашадаашье ехэ удха шанартай,— гэжэ энэ тугалшан хөөрэнэ. Үнэхөөрөөшье зарим һаалишад һү ехээр һаахые хүсөөд, тугалнуудтаа ханамжагүйгөөр хандажа магад. Иимэ ушар гарахагүйн тулада Бүтэд-Цырен Батуевна тугалнуудые түрэхэтэйнь адли өөрөө даажа абадаг заншалтай.

Түрүүшын үдэрнүүдтэ түрэһэн тугалнуудтаа эхынь ууаг уулгадаг, удаахи үдэрнүүдтэ үдхэн һүөөр эдеэлүүлдэг байна. Тиихэдээ һүн байнал гээд уулгадаггүй, харин хэм соонь, үдэртөө оло дахин, бага багаар эдеэлүүлдэг юм. Эгээл энэ үедэ тугалай байрые ариг сэбэр байлгахын тула цеделн бүхэндэ сагаададаг, шииг нойтогүй байлгахые оролдодог юм. Гадна дороһоо хүйтэ абахагүйн тула дэбдихэрынь саг үргэлжэ һэлгэжэ, зузаан һолоомо тараажа үгэдэг. 10-аад хоногой үнгэрхэлөөр клеткэ соонь витаминна үбһэ үгэжэ эхилдэг, уһалдаг. Хорёод үдэр үнгэрхэлөөр, амидын шэгнүүрэйнь хараагаар тусхай рацион табижа, шэмэтэ тэжээлээр хооллуулдаг заншалтай.

Иигэжэ оролдосотойгоор харууһалһанай ашаар тугалнуудынь дааранггүй, элдэб үбшэн хабшанда нэрбэгдэнгүй, тамир һайнтай, элүүр тобироор томожодог. Тиимэ болохолоороо 1-2 һаратайдаа 45—55 килограмм, 4—5 һаратайдаа 110—160 килограмм татадаг байна.

Һаяхан эндэ малшадай зүблөөн боложо, шэнэ жэлдэ хэды центнер һү, мяхан болон хэды түл абаха түсэб, уялга тушаа хөөрэлдэбэ. Мүн үнгэрһэн ажалаа согсолон хараа. Зүблөөн дээрэ колхозой эрхим малшадай нэгэн—20 жэл һаалишан, 15 жэл хонишон ябаһан, мүнөө тугалшанаар ажаллажа байһан Бүтэд-Цырен Дамбиевагай нэрэ соло дурдагдаал. Колхозой правлениин зүгһөө энэ эрхим тугалшанда үнэтэ бэлэг барюулагдаа. Мүнөө 60 наһа хүрөөшье һаа, хамтын ажалда сухарингүй, үнэн сэдьхэлээрээ хандадаг энэ хүндэ үндэр наһа, удаан жаргал эдлэжэ, ниитынгээ малай тоо толгойе улам олошоруулжа, үүлтэрыень һайжаруулжа ябаһай гэжэ юрөөхэ дуран хүрэнэ.

В. Будажапов.

Сэлэнгэ. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз.

Соведүүдэй үүргэ улам дээшэлнэ

Манай Эхэ ороной эрилтэнүүдые хүсэд хангаха, гүрэнэй экономикые түргөөр хүгжөөхэ, арадай ажахын хүтэлбэрие бүри мэргэн болгохо тон зүб зам КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленум заажа үгөө. Тус Пленумэй абаһан шиидхэбэринүүд хадаа коммунизм байгуулха хэрэгтэ партиин зохёон байгуулхы ёһоор хандадагыень гэршэлэн харуулна.

Хүдэлмэришэд, таряашадай засагаа гартаа абаһанай һүүлээр экономикын, арадай ажахые эмхидхэлгын, тоо бүридхэл болон хиналтын асуудалнууд эгээн шухала удха шанартай болодог гэжэ Коммунис партиие, Совет гүрэниие байгуулагша агуухэ Ленин һургадаг бэлэй. Энэ заабаринь ёһоор, совет арад Коммунис партиингаа ударидалга доро хүсэн түгэлдэр социалис экономико бии болгоод, коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулжа байна.

Коммунизмын үргэн дэлисэтэйгээр байгуулагдажа байһан үедэ промышленность, барилга, хүдөө ажахые партийна талаар хүтэлбэрилхэ хэрэг заатагүй шэнэдхэн хубилгаха шухала болоһон байна.

Иигэжэ КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдэй ёһоор, хүдөө нютагуудта партиин райкомуудай орондо колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин партийна комитедүүд, мүн промышленно-үйлэдбэриин зонын комитедүүд бии болгогдоо. Тодорхойлбол, манай республика дотор колхоз, совхозуудай гү, али совхоз, колхозуудай үйлэдбэриин 8 управлени эмхидхэгдэнхэй.

Эдэ управленинүүдэй харьяата газарай промышленна предприяти, барилгын партийна организацинуудые хүтэлбэрилхэ зорилгоор промышленно-үйлэдбэриин партийна 3 комитет бии болгогдоо.

Саашадаа арадай ажахые хүтэлбэрилхэ мэргэжэлээ улам һайжаруулхын, городой, хүдөө нютагуудай хүн зоной эрилтэ хангахын, ажалшадай депутадуудай Соведэй үүргэ дээшэлүүлхын, бүгэдэ ниитын хэрэгүүдтэ арад зониие олоор хабаадуулхын тула ноябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1962 оной декабриин 25-най Указаар хизаарнуудай, областьнуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүд үйлэдбэриин шэнжэ баримталан хубилгагдаһан байна. Байра байдалай эрилтэ хангадаг эмхи зургаанууд баһа эдэнэй мэдэлдэ байха. Хизаар болон областьнуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүд, тэдэнэй гүйсэдхэхэ комитедүүд хүдөө ажахын үйлэдбэриие колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениүүдээр дамжуулан хүтэлбэрилхэ юм.

Автономито республикануудай Верховно Соведүүд, тэдэнэй Президиумүүд, Министрнүүдэй Соведүүд хубилгагдаагүй. Гэбэшье автономито республикануудта промышленна гү, али ажалшадай депутадуудай хүдөө ажахын районно Соведүүд, тэдэнэй гүйсэдхэхэ комитедүүд байгуулагдажа болохо юм. Жэшээнь, манай республикада томодхогдоһон хүдөөгэй 7 аймаг эмхидхэгдээ. Гэхэ зуура, Баргажанай, Хойто-Байгалай, Баунтын аймагууд мүн лэ хуушаараа үлөө. Эдэ аймагуудһаа гадна Загарайн, Прибайкалиин промышленна районууд бии болгогдоо. Гусиноозерск республикын түбэй зургаануудта сэхэ мэдэлтэй город болгогдонхой. Гусиноозерскын ажалшадай депутадуудай Соведэй мэдэлдэ дүтэ шадар байһан хүдэлмэришэдэй тосхонууд оролсоно.

Мүнөөнэй шухала эрилтэнүүдые хүсэд хангажа шадахаар болгожо, хизаар, область, районуудта Соведүүдэй шэнэ захиргаанууд эмхидхэгдээ гээшэ.

Засагай зургаануудай эмхидхэлэй талаар шэнэдхэгдэн хубилгагдаһан ушар хадаа городой, хүдөө нютагуудай хүн зоной эрилтэ бүрил һайнаар хангаха, промышленность, хүдөө ажахые бүрин тодорхойгоор хүтэлбэрилхэ эрхэ байдал бии болгохо.

Промышленностиин, совхозой хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай ажаһуудал, байра байдал һайжаруулха, соёл культурынь эрилтэнүүдые хангажа байха гээшэ Соведүүдэй нангин уялга болоно бшуу.

Нютагай Соведүүд, тэдэнэй гүйсэдхэхэ комитедүүд болон саг үргэлжын комиссинууд соёл культурын, арадай элүүрые хамгаалгын, гэгээрэлэй эмхи зургаанудай ажалые үдэрһөө үдэртэ һайжаруулха ёһотой болоно.

Манай республикын нюта-

БУРЯАД ҮНЭН
2-дохи нюур
1963 оной февралиин 21.

САГАЙ ИНЗАГАТА

(Замай тэмдэглэлһээ)

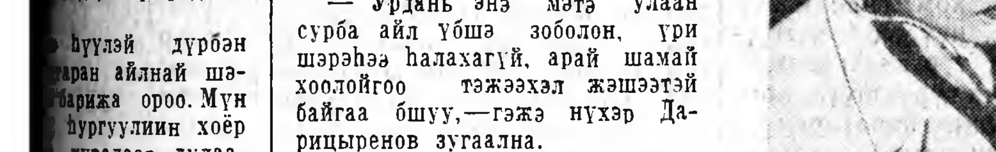

…ЭЭР мүлижэрхи… …гэр сагаахан …й дунда, хабта… …гор соо Инзагата … байна. Энэ … һүүлэй хэ… …ада Зэдэ, Борьёо …үй түбхинэһэн, …алтай, болбосон …уудай нэгэн бо… …ойшоо ходо га… …сэхэ, үргэн, ута …нуудаарнь ябаа … сагаан шифер …нэхэн гэрнүүд …мэл ставнитай …ханаар угтан …үндүүр: «Ма…», «Больница», «һургуули» гэһэн …дүүр хойгуураа …дэр гэрнүүдшье

… һүүлэй дүрбэн …аран айлнай шэ… …барижа ороо. Мүн … һургуулиин хоёр … уралаар дулаа…лтэтэй конторо, … баригдаад, ашаг…й. 70—80 үхи… …саад-ясли шулуу… …, һаядаа дүүргэг… …ашина, трактор … бүхы хэрэгсэлтэй … болонхойбди,—гэ… …ммунизм» колхо… … Бато Лубсанович …охоноор хөөрэнэ.

…ОГ ҮНЭН БОЛОО

…й үльгэр домогто … газарай габаһаа …о бэшэ, үргэн олон …иин оролдосото …тэ һайхан Совет … лэ Инзагата тос…рай хубилжа, хүг…ха юм. Урдань эн…ай ходоро үлеэжэ … хамхуул, харта…жэ байһан хооһон …олбосон түхэлтэй …од байха юм гэжэ … элинсэг хүлинса…е оруулхагүй бай…

…оор гэргүй гү, али …хэ клубгүй һууха … ахир ябадал боло… …убнай үшөөл бага…гадхэхэ болоо хаб…агай үбгэн колхоз…нов нэгэтэ суг…һэн.

…гэ шарай ганса…аһаа хубилаа бэшэ, … ажабайдал жэлһээ …жа, баян бардам, …иг боложо байһа…

ниинь арсашагүй. Мүнөө захаһаал айлда ороходо зайн гэрэл яларжа, гэр соохи бүхы хэрэгсэлээр түгэс байхал. Шэнээргэшэг гэртэй айлай үүдэ татажа ороёл даа. Уужам һаруул таһалганууд соонь хото городойхиһоошье дутуугүй —зохидоор табиһан зөөлэхэн диван-кровать, толотомо ехэ гэрэлтэй трюмо, элитэ классигуудай номоор дүүрэн шкаф, үнэтэй радиоприемник, мүн комод, шифоньер гэхэ мэтэ гүйсэд байха. Гэрэй эзэн Дамба Будатарович Дарицыренов өөрөө ажахын тоосоондо ороһон фермые даадаг, нүхэрынь—Мария Николаевна — һургуулиин багша. Эдэнэр бүхыдөө гэр соогоо арбан хүн.

— Урдань энэ мэтэ улаан сурба айл үбшэ зоболон, үри шэрэһээ һалахагүй, арай шамай хоолойгоо тэжээхэл жэшээтэй байгаа бшуу,—гэжэ нүхэр Дарицыренов зугаална.

«ЭРДЭМ БЭЛИГ—ЭРХИМ БАЯЛИГ

Мотоцикл, велосипедгүй айл гэжэ хомор. Эрдэмэй гуламта — библиотекэһээ ном абажа уншадаггүй хүн үсөөн. Энээнһээ уламжалан, улад зонойнь эрдэм бэлиг, һургуули һудар улам дээшэлжэ байһаниие тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Колхоздо дунда, дээдэ һургуулитай багшанар, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, механизаторнууд олон. Тэдэнэй дундаһаа Улаан-Үдын багшанарай институт дүүргэһэн эндэхи хүбүүд: Ш. Г. Батожапов, П. М. Ванданов гэгшэд нютагайнгаа үхибүүдые һургана. Хүдөө ажахын институт дүүргэһэн мэргэжэлтэ ветврач Ц-Д. С. Цыренов артелиингээ адууһа малые зүбөөр эдеэлүүлхэ, харууһалха, үбшэ хамшагһаа һэргылхэ ажал толгойлно.

— Тосхондомнай дунда, дээдэ һургуулитан улам олошорно. Гансахан үнгэрэгшэ жэлдэ ажал хүдэлмэреэрээ шалгарһан 7—8 залуушуулые институт, техникумүүдтэ эльгээгээбди,—гэжэ нүхэр Мурхонов хэлэнэ. Тиихэдэ арбаад шахуу хүн ажалһаа һамшангүй, институт, техникумүүдтэ заочноор һуража байдаг.

Арбан хүнэй һууритай больница, мүн амбулатори соонь орожо хараа һаа гайхахалта. Тэндэнь элдэб үбшэ аргалха, операци хэхэ түхеэрэлгэ бии. Эндэхи

һон эмшэлүүлхэ, аргалуулхаяа аяар Улаан-Үдэ город, Петропавловка тосхон ошожо, хэдэн хоногоор ябаха, сагаа гээхэеэ болёо.

—Яаралтай түргэн хэрэг гараа һаань, байра дээрэнь операци хэдэг болообди. Иигээд больницаяа бүри үргэдхэхэ, тэндээ рентген-аппарат болон бусад шу…

хала түхеэрэлгэ асаруулжа тодхохомнай. Мүн амбулаториин гэр амяарайнь барюулхабди, — гэжэ тэндэхи медицинскэ участогые даагша, залуу врач Г. Н. Доржиев хөөрэнэ.

Больницын нэгэ таһалга соо нарайлалгын газар бии. Жаргалта һайхан сагай ерээдүйн эзэд—нарайшуулай янгяа хоолойгоор шашхалдаха абяан тэндэһээ соностоно.

ТОСХОНОЙ МҮНӨӨ ҮЕЫН, ЕРЭЭДҮЙН ЭЗЭД ТУХАЙ

—Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ таһалга соо 62 үхибүүнэй хүйһэ хүндөө хүм. Байгша оной эхинһээ хойшо табан эхэнэр нарайлба. Инзагатымнай зоной тоо үдэр, һара, жэл бүри улам нэмэжэл байдаг, — гэжэ залуу акушерка Роза Шарапова зугаалха юм.

—Жэгтэйл һайханаар үнэржэжэ, баяжажа байнабди даа. Урдань бөө, ламада мүргэжэ байһан мунхаг харанхы сагта эндэмнай элдэб үбшэ тахал, ухаалгай дэлгэржэ, тосхоной зониие толгой тоолон шахуу абаашадаг байгаа бшуу. Мүнөө хүн үбдэбэ. наһа бараба гэжэ дуулдаханьшье үсөөн болоол,—гэжэ үбгэн колхозник Жансан Доржиев үгэлнэ.

Нютагай эгээл эрхим баялиг —ажалша малша, хүндэшэ һайхан заншалтай хүн зон тухай

хөөрэнгүй үнгэржэ болохо аал? Колхозой конторын хажууда үлгөөтэй, байгша хүндэлэлэй самбарта хараа һаатнай, жэлдээ үнеэн бүриһөө 1600—1700 килограмм һү һаадаг түрүү һаалишад: Мария Ринчинова, Дулма-Цырен Цыдыпова, Дари Дамбаева; зуун эхэ хонин бүриһөө 90—100 хурьга түлжүүлдэг бэрхэ хонишод: Гомбоцырен Цыремпилова, Чойжон-Цырен Дымчиков, Содбо Дымчиков гэгшэдэй нэрэ соло аржытар бэшээтэй байхал. «ДТ-54» трактораар жэлдээ 1400 гаран га зөөлэн хахалалга хэдэг трактористнар: Федор Халиулин, Жамсаран Ганжуров гү, али «СК-3» комбайнаар 500—520 га таряа хадажа, 3500—3600 центнер орооһо абаһан комбайнернууд: Степан Батуев, Дашицырен Батуев гэгшэдэй ажалай амжалтаар омогорхонгүй яахабши. Автомашинын жолоошод: Николай Цыренов, Дамдин Жугдуров болон бусадшье юунһээ дутахаб! Артелиинхид һаяхан Инзагатынгаа эрхим басаган, суута хонишон Гомбо-Цырен Гончиковна Цыремпиловае РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ золтой байба.

Иигэжэл ажалша шадамар хүнүүдэйнгээ шэн зоригтойгоор хүдэлһэнэй ашаар нютагай зоной байдал улам һайжарна, олзо доходынь дээшэлнэ бшуу. Хүн түрэлтэнэй хэтын жаргал заяагша коммунизмын нэрэ абаһан тус колхоз нёдордо 850 мянган түхэриг олзо доход оруулаа юм. Саашадаашье ажал хүдэлмэреэ улам һайжаруулан, бүрил баяжажа. Эхэ орондоо эдеэ хоолой зүйл элбэгээр үгөөд, коммунизмын жаргалта наран доро улам дээшээ дэбжэхэл.

М. Намжилов,
манай тусхай корр.

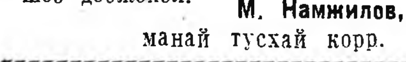

КПСС-эй ЦК-гай ПЛЕНУМЭЙ шиидхэбэри бэелүүлхын түлөө

АЖАЛШАДАЙ ЭРИЛТЫЕ ХАНГАХА ЗОРИЛГООР

«Коммунизм байгуулха агууехэ түсэб бодото дээрэнь бэелүүлгэ хадаа предприятинуудай урда шэнэ эрилтэ, шэнэ зорилгонуудые табина. Эдэ зорилгонуудай гол шухалань арадай ажахые хүтэлбэрилгые һайжаруулха асуудал болоно. Партиин ЦК-гай ноябриин Пленум үйлэдбэриин шэнжэ баримталан, промышленность, хүдөө ажахые тодорхой һайнаар хүтэлбэрилхэ талаар хэмжээ ябуулга хараалаа, тусхай тогтоол баталан абаа.

Долоон жэлэй үнгэрһэн дүрбэн жэлэй туршада оёдолой промышленностиин бүтээн гаргадаг продукциин хэмжээн яһала ехээр ургаа. Энээниие манай Улаан-Үдын оёдолой фабрикын жэшээ дээрэһээ харамаар. 1959—1962 онуудта фабрикын үйлэдбэрилдэг продукциин хэмжээн хоёр дахин ехэ болгогдоо, ажалай бүтээсэ 28,1 процентээр дээшэлүүлэгдээ.

Гэхэтэй хамта, оёмол хубсаһанай шанар, ассортиментнь ажалшадай ургажа байгаа эрилтые хангажа шаданагүй гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Фабрикымнай, мүн ондоошье предприятинуудай оёһон хубсаһан хүнэй дура татанагүй, ехэнхидээ хуушарһан фасоноор оёгдоно. Моделиин байшангуудай зохёоһон модельнүүд үйлэдбэридэ удаанаар нэбтэрүүлэгдэнэ. Республикымнай оёдолой предприятинуудта бэлэдхэлэй цехүүд эмхидхэгдээгүй байһаар. Улаан-Үдын фабрикада шэнэ техникэ, түрүү технологи муугаар нэбтэрүүлэгдэнэ, тиимэһээ ехэ ажал гараар бүтээгдэһээр. Имэ ушар юунһээ тохёолдоноб гэхэдэ, централизованно аргаар абтаха түхеэрэлгэ саг соогоо ерэнэгүй. Гарай ажал оньһожоруулха нэгэшье машина һүүлэй хоёр жэлэй туршада фабрикада абтаагүй байна. Жэл соо 30 гаран элдэб түхэлэй зүйлнүүдые оёдог поточно лини фабрикадамнай һайнаар ашаглагданагүй.

Оёдолой фабрикануудай ондо ондоо дээдэ зурганда мэдэлтэй, тусхай мэргэжэлгүй байһан дээрэһээ эдэ олон дутагдал дайралдадаг бэлэй. Имэ дутагдалай гол шалтагааниие элирүүлэн усадхаха хэрэгтэй болобо.

Партиин ЦК-гай ноябриин Пленумэй шиидхэбэри дотор, эдэ, ондоошье асуудалнуудта тодорхой харюу үгтөө, тэдэниие усадхаха зүб зам заагдаа.

Совнархозуудые томодхолго, оёдолой предприятинуудые совнархозуудай мэдэлдэ үгэхэ асуудал ехэ зүйтэй байна. Шэнэ эмхидхэгдэһэн Зүүн Сибириин совнархозой мэдэлдэ оёдолой 15 фабрика. Эрхүүгэй моделиин байшан үгтэбэ. Манайшье, мүн Галуута Нуурай оёдолой фабриканууд томодхогдоһон Зүүн Сибириин совнархозой мэдэлдэ оронхой. Оёдолой олон предприятинуудые нэгэ мэдэлэй болгоходо, ажалшадай хэрэглэмжые хангаха, арад зоной үмдэхэ хубсаһа оёхо фабрикануудые томодхохо, нэгэ мэргэжэлтэй болгохо гэһэн асуудалые амжалтатайгаар шиидхэхэ арга боломжо хангаха байна гээшэ. Шэнэ техникэ, түрүү дүй дуршал үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, үйлэдбэриие оньһожоруулха, оёмол хубсаһанай ассортиментые шэнэлүүлхэ, шэнэ түхэлэй янзаар хубсаһа оёхо арга олдохо юм.

Гадна фабриканууд нэгэ мэдэлтэй болоходоо, үйлэдбэриин шэнэ нэгэдэл гэхэ гү, али тусхай фирмэнүүдые эмхидхэжэ шадаха болоно. Имэ шэнэ янзаар ажал үйлэдбэреэ эмхидхэбэл, оёмол хубсаһанай шанар һайжаруулха, ажалшадай эрилтые һайнаар хангаха хэрэгтэ горитой алхам хэгдэхэ гээшэ.

Предприятинуудые томодхохо, шэнэ мэргэжэлтэй болгохо асуудал эрдэм-шэнжэлэлгын, проектно-конструкторска организацинуудые томодхохо гэһэн эрилтэ табина. Эдэ организацинууд болон моделиин байшангуудые мүн лэ нэгэ мэдэлтэй болгобол, оёдолой промышленностие хүгжөөхэ һайн арга боломжо хангагдаха. Партиин ЦК-гай ноябриин Пленумэй шиидхэбэреэр хүнгэн промышленностиин талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитет эмхидхэгдэнхэй. Тус комитет хүнгэн промышленностие улам саашань хүгжөөхэ, техническэ дэбжэлтэ туйлаха, үйлэдбэриин технологи нарижуулан һайжаруулха гэхэ мэтэ асуудал шиидхэхэ уялгатай. Предприятинуудые мэргэжүүлхэ, промышленна ямар продукци бүтээн гаргаха номенклатура зохёохо, хуушарһан зүйлнүүдые шэнээр һэлгэхэ, туршалгын промышленна бааза байгуулха, научна, проектнэ организацинуудай ажал хүтэлбэрилхэ, шэнэ техникээр предприятинуудые хангаха ёһотой энэ комитет хүнгэн промышленностие хүгжөөлгэдэ ехэ үүргэ дүүргэхэ байна.

Манай фабрика холын хараата түсэбгүйгөөр, харин жэлэй даабаряар ажалладаг. Жэлэй түсэбүүд дээдэ зэргын органуудта табигдана гээшэ. Заримдаа тус түсэбүүд ехэ дутагдалтай, фабрикын материально-техническэ хангалгые хараада абангүйгөөр табигдадаг. Тиимэһээ табигдаһан түсэб үйлэдбэриин арга боломжонуудтай зохилдоногүй, тэрэниие дүүргэхэнь заримдаа бэрхэшээлтэй байдаг. Энээниие гэршэлһэн нэгэ хэды жэшээ харуулая.

Фабрикын үйлэдбэриин жэлэй түсэбэй гол хүби болохо — товарна продукциин хэмжээн, олзо доход оруулга, нэгэ түхэригэй продукци үйлэдбэрилгын гаргаша — 1962 оной туршада нютагай промышленностиин зүгһөө хоёр дахин хубилгагдаһан байна. Мүн энэ жэлэй түсэб ехэ дутагдалтайгаар табигданхай. Жэшээлхэдэ, фабрика 206,0 мянган хүоэнтэй куртка оёжо, худалдаа наймаанай организацинуудта тушааха түсэбтэй юм. Харин ганса 90,0 мянган куртка оёходо хүрэхэ хүбэн үгтэнэ гээшэ. Мүн 185,0 мянган түхэригэй матрац оёхо түсэбтэй аад, тэдэниие оёхо хүбэн бүдшье хараалагданагүй. Гадна энэ жэлдэ гар ажал оньһожоруулха нэгэшье шэнэ түхеэрэлгэ абахаар хараалагдаагүй байна.

Республикын нютагай промышленностиин, Госпланай үүсхэлээр бүри 1960 ондо оёдолой фабрикые шэнэлэн үргэдхэхэ гэһэн шиидхэбэри абтаһан аад, баригдажа эхилһэн шэнэ корпус һомологдоһон мүнгэнэй, барилгын материалай үты дээрэһээ үнинэй зогсоогдонхой.

Харин мүнөө үеын эрилтын ёһоор предприяти бүхэн тодорхой, научна талаараа шэнжэлэгдэһэн түсэбтэй байха ёһотой ха юм.

Оёдолой фабрикын коллектив ноябриин Пленумэй шиидхэбэриие хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ, үйлэдбэриингөө доторой арга боломжо элирүүлэн хэрэглэхэ талаар хэмжээ ябуулга хараалаад, тэдэнээ дүүргэжэ эхилээ. Пленумэй шиидхэбэриие зүбшэн хэлсэһэн 1-дэхи цехэй хүдэлмэришэд (начальнигынь М. И. Петухова) ажалай тоо бүридхэл болон салин хүлһые шэнэ системэдэ оруулха гэжэ шиидэбэ. Технологическа түрүү арга нэбтэрүүлэн, ажалайнгаа эмхидхэл нилээд ехээр һайжаруулһан тус цехэйхид энэ жэлэй январиин 1-һээ складта тушаагдаһан бэлэн продукциингаа зэргээр түлөөһэ абадаг болоо. Энэ шэнэ системэ оёдолшодые материальна талаар ехээр урмашуулна, бэе бэедээ туһалалсан ажаллаха, хубсаһа һайнаар оёдог болохо хэрэгтэ ехэ нүлөө үзүүлнэ.

Мүн 2-дохи цехэйхид шэнэ аргаар хүдэлхэеэ бэлэдхэл хэжэ эхилээ.

Предприятинуудые хүтэлбэрилгэдэ демократическа ёһо гурим хүгжөөхэ гэжэ партиин хараалһан хэмжээн тон ехэ удха шанартай байна. Предприятинуудта үйлэдбэриин комитедүүд эмхидхэгдэжэ, демократическа ёһо гурим хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ нүлөө үзүүлхээр хараалагданхай. Манайшье фабрикада имэ комитет һаяар эмхидхэгдэхэнь. Жэлэй түсэбэй проект, жэлэй, кварталай тоосоон, предприятиин баланс тухай, эмхидхэлэй-техническэ хэмжээ ябуулгын түсэб, ажалай нормо хубилгаха гэхэ мэтэ асуудалнууд үйлэдбэриин комитедэй заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ ёһотой. Энэ хадаа хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй харюусалгые дээшэлүүлхэ, доторойнгоо арга боломжо элирүүлэн хэрэглэхэ, экономическа ажал һайнаар эмхидхэхэ хэрэгтэ ехэ удха шанартай болоно.

Е. Ширапов,
Улаан-Үдын оёдолой фабрикын директор.

…та зоргоороо бололгые, харата …хай ааша гаргалгые буруушаалга

ВЦСПС-эй мэдүүлгэ

…удай гэшүүдтэ, …адуудта эсэргүү…рхидай мүшхэлгэ …ашалта хэһээлтэ … байһан тухай …таһан мэдээсэл…э профсоюзуудай …л ехээр зобооно, …рүүлнэ.

…эн ядадаг хаанта … унагааһан июл… революцида Ира…ишэн анги эгээн …гээр сэхэ хабаа…гаа.

…н хойто тээхи үе… …үдэлмэришэн ан…ацинууд, проф…за Ирагай заса…гһөө мүрдүүлдэг, …болобошье эрхэ …иональна һэргэл…емократиин түлөө патриотическа хүдэлөөнэй түрүүшын зэргэнүүдтэ ябадаг байгаа.

Мүнөө демократическа организацинуудта, тэдэнэй ажал ябуулагшадта эсэргүү мүшхэлгэ мүрдэлгын, хашалта хэһээлтын үзэгдөөгүй ехэ хэмжээтэй шэнэ кампани хэгдэжэ байна. Патриодууд олоор арестовалагдаад, түрмэнүүдтэ хаагдана, тэдэниие зобооно туляана, сүүд болон мүшхэлгэнүүдые хэнгүйгөөр хүнүүдые оло олоор буудан алана.

Ажалшадта, арадай демократическа эрхэ болон сүлөөдэ үргэн ехэ добтолго Иргата эхилээ гэжэ тэндэ боложо байһан ушаралнууд гэршэлжэ үгэнэ.

Иргатахи ушар байдалай иимээр хүгжэжэ байһанда ажалшадай болон бүхы ирак арадай дайсад—баруун оронуудтахи империалис этэгээдүүд ехээр баясана, орон дотор хэгдэжэ байһан алалга хюдалгын кампаниие али болохоор тухиран дэмжэнэ.

Зэрлиг муухай аашада дайрагдан хохидожо байһан Ирагай профсоюзуудтай, Ирагай демократическа хүсэнүүдтэй аха дүү ёһоор һаналаа нэгэдэжэ байһан тухайгаа Советскэ Союзай профсоюзуудта нэгэдэһэн ажалшадай зүгһөө ВЦСПС элирхэйлнэ, Ирагай засагаархидай зоргоороо орожо, гэмтэ муухай үйлэ хэрэг эрхилжэ байһыень эрид шууд буруушаажа байһанаа мэдүүлнэ.

…РОФЕССИОНАЛЬНА СОЮЗУУДАЙ БҮХЭСОЮЗНА ЦЕНТРАЛЬНА СОВЕТ.

Совет эхэнэрнүүдэй комитедэй мэдүүлгэ

…ческа болон пат…үсэнүүдтэ эсэр…та шуһата алал… шанга хашалта, …дэжэ байһые мэ…т эхэнэрнүүд угаа … сэдьхэлээ зобоо, …р зэбүүрхээ.

… хүнүүд аресто…гжүүл болон хү…эргадана, түрмэ… концентрационно … хаагдана. Ар… танкнууд бай… бүхэли квар…үулан һандарга… гэм зэмэгүй, …үй эхэнэрнүүд …үл танкнуудта …рно.

…эхэнэрнүүдэй лигэ» гэжэ эхэнэрнүүдэй прогрессивнэ организациин олон эдэбхитэй гэшүүд түрмэдэ хаагдаа. Тогтоһонһоо хойшонхи арбан жэлэй турша соо энэ лигэ арадайнгаа аша туһада алба хээ, колонизаторнуудта, тэдэнэй агентнүүдтэ эсэргүүсэн Ирагай үнэхөөрөөл национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө шууд сэхээр, эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэдэг байгаа. Общество дотор эхэнэрнүүдэй дүүргэдэг үүргые дээшэлүүлхэ, үзэг бэшэг мэдэхэгүй, харанхы балар ябадалтай, үбшэ хамшагтай тэмсэхэ талаар лигэ ехэ хүдэлмэри хэһэн байха юм.

Хамгаалагдаагүй хүн зониие, эхэнэрнүүд болон үхибүүдые олоор хашажа хэһээжэ байһые, Ирак арадай эрхим хүбүүд, басагадые мүшхэжэ, мүрдэжэ байһые уур сухалтайгаар буруушаажа байһанаа Советскэ Союзай олон миллион эхэнэрнүүдэй зүгһөө совет эхэнэрнүүдэй комитет элирхэйлэн мэдүүлнэ.

Харата муухай мүшхэлгэ, мүрдэлгые, хашалта, хэһээлтые болюулха, арестовалагдагшадые сүлөөлхэ эрилтэ бидэнэр хэнэбди.

Хүнэй нэрые, демократическа эрхэ сүлөө хүндэлхэ эрилтэ бидэнэр хэнэбди.

СОВЕТ ЭХЭНЭРНҮҮДЭЙ КОМИТЕТ.

ЭХЭ ОРОНОЙМНАЙ ХОЛЫН ХОЙТО ЗҮГТЭ

ШЭНЭ ГОРОД

МУРМАНСК. Кольско хахад арал дээрэ байһан Заполярный гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхон тэрэл нэрээрээ районой мэдэлэй город болгогдобо. Энэ хадаа Ненецкэ дайда дээрэхи түрүүшын город гээшэ. Найман жэлэй саада тээ хооһон хуудам газар дээрэ тэрэ тосхон баригдажа эхилһэн юм. Мүнөө тэрэ саб сагааханууд шулуун байшангуудтай бүхэли город болошонхой.

Партиин уряалаар Заполярна Тундрада ерэһэн ленинскэ комсомолой түлөөлэгшэд—һайн дуратан энэ городой барилгада эдэбхитэйгээр хабаадалсаа юм.

ХОЙТО ХИЗААРАЙ КОЛХОЗ

ДУДИНКА. Таймыр гэжэ хахад арал дээрэ, холын Карска далайн эрьедэ Енисейскэ районой эгээ хойто захын колхоз—Кировэй нэрэмжэтэ артель байдаг юм. Тундра олон һарын туршада хэдэн метр зузаан саһан доро даруулшоод хэбтэдэг. 50 градус хүйтэн боложо, хүсэтэ һалхи шуурган галзуугаар үлеэжэ, колхознигуудай—орошодой, агнуушадай ба загаһашадай гэр байрын оройдо тулатар хүр саһа хаяжархидаг. Гэбэшье энэ колхоздо ажабайдалынь таһалдадаггүй.

Энэ колхозой 3 мянга шахуу оронууд Тундрада бэлшэжэ үбэлжэдэг юм. Оронуудые хүллэһэн ангуушад сагаан үнэгэнүүдые агнажа, урьха зангануудаа эрьежэ, мүльһэн дороһоо загаһа барижа, Тундраар ото һэтэ гүйлгэлдэдэг. Жэлэйнгээ дүнгүүдээр округой колхознигуудай дунда түрүү һуури эзэлһэн Кировэй нэрэмжэтэ артельдэ ажалшадай депутадуудай Таймырай окружной ба Красноярска хизаарай гүйсэдкомуудай дамжуулгын Улаан туг барюулагдаа.

Мүнөө эндэ, бүхы орон доторхидол адли, һунгалтада бэлэдхэл хэгдэжэ байна. Колхозой центртэ, Воронцово тосхондо, агитпункт байгуулагданхай, агитационно-олониитын хүдэлмэри хододоо ябуулагдажа байдаг. Агитпунктые даагша Анна Андреевна Трофимовада комсомолшууд, багшанар, врачнууд, соёл культурын хүдэлмэрилэгшэд туһалдаг. Ханын һонинууд, дайшалхы хуудаһанууд гаргагдадаг. Түрүү колхознигуудай: Николай Кошкаровай, орошон Пуяку Силкинэй, загаһашад-пенсионер Алексей Мирных болон бусадай ажалай дүй дүршэл тухай газетэнүүд дэлгэрэнгыгээр бэшэдэг.

ЧУКОТКЫН ТҮРҮҮШЫН ГЕРОЙ ЭХЭНЭРЭЙ НЭРЫЕ НЮТАГАЙХИДЫНЬ НЭРЛЭБЭ

КОНЕРГИНО (Магаданска область). «Возрождение» колхозой суута ангууша-чукча эхэнэр Клара Каляна гэгшын нэрэ алдарынь холын хойто зүгтэ үнинэй мэдээжэ болонхой юм. Ажалдаа тон ехэ амжалта туйлаһанайнь түлөө Чукоткын эхэнэрнүүдэй дундаһаа эгээ түрүүшээр Социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэ тэрээндэ олгогдоһон байгаа юм.

Клара Каляна, урдынхида адли, өөрынгөө агнууриин участогта, Анадырска буламай эрье тээшэ сагаан үнэгэдые агнахаяа ошоһон байна.

Нютагайхидынь энэ эхэнэрые областной Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлээд байна.

ОРОНУУДАА АЮУЛГҮЙ ГАЗАРТА АБААШАЖА БАЙНА

АНАДЫРЬ (Магаданска область). «Анхарагты—елүүр боложо байна!» гэһэн аюулта мэдээн радиогоор, телеграфаар дамжуулагдажа, газетэнүүдэй хуудаһан дээгүүр хэблэгдэн гаража байдаг болоо.

Энэ нютагта юун боложо байгаа юм? Чукоткын эрье шадар урдань хэзээдэшье болоогүй юрэбусын дулааралга хоёр долоон хоног соо үргэлжэлөө юм. Нойтон саһан орожо байтараа, бороо ородог, заримдаа 4—6 градус хүрэтэр дулаардаг байба. Тэрэнэй һүүлээр гэнтэ хүйтэржэ, оронуудай бэлшээри елүүр мүльһөөр хушагдашоо. Тиихэдэнь оронууд мүльһэн дороһоо хүбхэ оложо эдихэеэ болёо.

Чукоткын орошод бэрхэшээлтэй байдалда ороод, һүрэг оронуудаа туужа; аюулгүй газар тээшэ абаашаха, шэнэ харгы бэдэрхэ оролдолго хэжэ эхилээ һэн. Тэдэндэ техникээр туһаламжа хүргэнэ. Ветеринарна врачнууд ба бусад мэргэжэлтэд Анадырьһаа вездеходто һуугаад, Тундра тээшээ гараһан байна. Тэдэнэр орошодто эдеэ хоол, медикаментнуудые болон бусад эд бараа асаржа үгөө. Шэнэ бэлшээриин газарнуудые бэдэрэлгэдэ вертолёдууд хабаадалсаа. Орошод вертолёдуудта һуугаад, бэлшээринүүдые бэдэржэ Тундра дээгүүр ниидэнэд.

Саг соонь хэмжээ абтаһанай ашаар оронуудай олонхи һүрэгүүдынь хэмжээ баян газарнуудта абаашагданхай.

НЕНЕЦКЭ НАЦИОНАЛЬНА ОКРУГ. Ненецкэ ангуушад үнгэрэгшэ жэлдэ гайхамшагта амжалта туйлаа. Ненецкэ окружной бэлэдхэлэй конторо түсэбһөө гадуур 10500 түхэригэй ангай арһа худалдажа абаа һэн. Зураг дээрэ: конторын товаровед А. М. Горбунова ангай арһа баазадаа эльгээхээр бэлдэжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ЗАПОЛЯРИИН ЭРДЭМТЭД — ХҮДӨӨ АЖАХЫДА

Ненецкэ национальна округ. Нарьян-Марай хүдөө ажахын туршалгын станци хүдөө ажахын ажалшадта ехэ туһа хүргэдэг юм. Тэрэ станци туршалгын-үйлэдбэриин томо ажахытай, газар элбэгтэй, олон оронуудтай, эбэртэ бодо малтай, ангай фермэнүүдтэ 800 гаран халтар хара үнэгэдые болон норконуудые үсхэжэ байдаг.

Тус станциин хүдэлмэрилэгшэд оронуудай бэлшээрние эртэнһээ хубаарилаад ээлжээлэн адуулхаар түсэб табинхай, печорско үүлтэрэй үнеэдые джерзейскэ үүлтэртэй шуһыень холнжо, бүшмэг һүтэй үүлтэртэ үнеэдые бии болгоһон байна. Холимог шуһатай үнеэдынь 5 процент тоһолиг һү үгэдэг. Архангельска, Мурманска болон бусад хойто зүгэй областьнууд печорско-джерзейскэ үүлтэрэй эрэ буруудые худалдажа абадаг.

Заполярьеда тэжээлэй свёкло, тэжээлэй бобы ба горох тариха туршалгануудые энэ станци хэжэ байдаг. Зураг дээрэ (зүүн тээһээ баруулжаа): станциин ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ геоботаник Г. И. Карев, оро үсхэбэрилхэ таһагые даагша А. С. Пономарев ба «Дружба народов» гэжэ оро үсхэбэрилдэг колхозой түрүүлэгшэ Т. М. Руанет гэгшэд бэлшээрэе хайшан гэжэ ашаглаха саашанхи түсэбөө табижа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Поэзиин үдэшэ

Түрэл оронноймнай ниислэл хото Москвада жэл бүхэндэ уран солгёон шүлэгүүдтэ дуратай хүн зоной нэрьемэ альга ташалган доро поэзиин үдэрнүүд үнгэрдэг. Энэнь ёhо заншал болошонхой. Тиигээд жэлhээ жэлдэ «Поэзиин удэр» гэжэ нэрэтэй бүлэгүүдэй согсолбори Москвада хэблэгдэн гарана.

Харин манай Буряад орон дотор, Улаан-Үдэ ниислэл хотодомнай поэзиин үдэр гэхэ гү, али поэзиин үдэшэнүүд хаа яахан үнгэргэгдэдэг байна. Али уран шүлэгтэ үргэн дэлюун уншагшаднай дурагүй болошоо гээшэ гү, али поэдүүдэймнай уран шүлэгүүд ульhа жэлбэгүй болошоо гү? Үгы даа, тиигэжэ хэлэхын аргагүй. Манай залуушуул поэзидэ дуратай, дурлахашье байха. Теэд поэзиимнай үдэшэнүүд хаа яахан, заатал hаа нэгэ жабхаланта суглаанай hүүлээр гү, али тэрээндэ зорюулагдан хэгдэдэг, эмхидхэгдэдэг байна. Хэды тиибэшье, Буряадай уран зохёолшодой эдэ үдэрнүүдтэ үнгэрhэн IV съездын нээгдэhэнтэй дашарамдуулан, Улаан-Үдын политическэ гэгээрэлэй байшан соо болоhон поэзиин үдэшэ тухай хэлэнгүй гаража яалай.

Февралиин 18. Үдэшын 8 саг. Зал соо хүн зон олон. Уран зохёолшод олоороо жэрылдэн, столой саагуур hуунад. Поэт бүхэн өөрынгөө шүлэг ханхинаса уншажа, хүн зониие баясуулха хүсэлэнтэй.

Хамагай түрүүндэ «Байгалай басаган» гэhэн поэмын автор,

Зураг дээрэ: поэт Даши Дамбаев шүлэгөө уншажа байна.

манай ахамад поэдүүдэй түлөөлэгшэ, поэтесса Цырен-Дулма Дондокова уянгата шүлэгүүдые уншаба.

Дондоковагай шангашье бэшэ хоолой зал соогуур сууряатан ошоно. Альга ташалган нэрьелэ. Удаань томо томо поэдүүдэй удха түгэлдэр шүлэгүүд ханхинаба: Цэдэн Галсанов, Даңри Хилтухин, С. Ангабаев гэгшэд зузаан номуудай хуудаhан, альганай шэнээн саарhан дээрэhээшье шүлэгүүдээ уншабад.

Олон зоной альга ташалган доро залуу поэт Даши Дамбаев ендэр дээрэ гараба. «Шанха дээрэм наран» гэжэ түрүүшынгээ ном соohоо хэдэн бүлэгүүдые шадал мэдүүлмэ шанга хоолойгоор түүрээбэ. Залуу поэт хүн зоной урда олон дахин уран шүлэгөө уншаhаншье байха, хүндэтэйшье, суутайшье болоо.

Поэдүүд В. Петонов, Чингис Гомбоин гэгшэд хоёр хоёр шүлэгүүдые уншаа. Буряадшье, ородшье хэлэн дээрэ тордиhогүйгөөр шүлэг дуунай шүрэ мүрнүүд урдана.

Ендэр дээрэ, одоошье даа, олондо хүлеэлгэhэн Дондок Улзытуев гаража, hаяхан бэшэжэ дүүргэhэн «Хүн» гэжэ поэмээ уншаба.

...Зүүнэй зүгые
Баруун гэжэ хэн нэрлээб?
Баруунай зүгые
Зүүн гэжэ хэн хэлээб?
Баруун зүгнай
Зүүнэйл холо зүг бэшэ гү?
Зүүн зүгнай
Баруунайл тэрэ хизаар бэшэ гү?
Зүүн тээшээ заахадам,
Минии хараа нюдэн
Баруугаар тойроод ерэгшэ.
Баруун тээшээ харахадам,
Минии hанаан сэдьхэл
Зүүгээр эрьеэд бусагша...

Дондок Улзытуевай шүлэгүүдтэ илангаяа залуушуул дуратай. Тэрэнэй шүлэгүүд хододоо гүн бодолтой, хонгёо, ульгам жороонууд. «Хүн» гэжэ поэмэнь философско гүнзэгы удхатай, тиимэл хадаа, шагнан hууhан уладай сэдьхэл hанаа татамаар.

Альга ташалган аадар бороодол нэрьешэбэ.

Торгон шара үhэтэй, сахилма сагаан шарайтай залуу поэт бодобо. Энэмнай Анатолий Щитов гээшэ. Эдир уран зохёолшо hүүлэй үедэ творческо ехэхэн амжалтануудые туйлажа байнхай. Тэрэнэй шүлэгүүд солгёон, мүнөөнэй ажабайдалай амисхаалаар нэбтэрэнхэй.

Удаань Буряадай поэдүүдэй томохон түлөөлэгшэдэй нэгэн Николай Дамдинов «Гушадахи хабарайм hүни» гэжэ поэмэhээ бүлэгүүдые ород, буряад хэлэн дээрэ уншаа.

Буряадай уран зохёолшодой IV съездын айлшан, РСФСР-эй Уран зохёолшодой союзай правлениин секретарь, поэт Алим Кешоков өөрынгөө шүлэгүүдые уншажа, бүгэдэниие баясуулба.

Поэзиин шье үдэшэ дүүрэбэ. Манай hанахада, иимэ уулзалганууд заатал hаа съезд, суглаан, конференциин үеэр болодог бэшэ, харин юрын боро үдэрнүүдтэ үнгэргэгдэжэ байдаг hаа, ямар hайн гээшэ hэм-даа. Саашадаа поэдүүднай олон мянган уншагшадтаяа уулзажа, оюун түгэлдэр уран шүлэгүүдээ уншажал байха бэзэ гэжэ найдагдана.

Г. Дашабылов.

„Табан жэлэй түсэб бэелүүлэгд... гэhэн фотовыставкэ

Бүхы фотодо дуратанай, фотокружогойхидой, фотографу... фотокорреспондентнүүдэй, журналистнуудай анхарал...

Совет арад партиин XXII съезд дээрэ абтаhан КПСС-эй Программа ажал хэрэг дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Долоон жэлэй табадахи жэлдэ ороод байхадаа, оромнай экономико, культура, наука болон техникээ хурдан түргэнөөр хүгжөөнэ. Совет арадай бүхы ажабайдалда үзэгдөөгүй ехэ амжалтанууд туйлагдажа байна. Үдэр ерэхэ тума коммунистическэ экономико саашадань хүгжөөхэ арга боломжонууд дүүрэнээр элирүүлэгдэн нээгдэнэ. Ниитын хэрэгтэ коммунис ёhoop хандалга, хүнүүдые хүмүүжүүлгэ улам түргэдхэгдэнэ.

Үйлэдбэриин түрүүшүүл, промышленностиин новаторнууд, хүдөө ажахын замай залууршад, наука, культура, искусствын ажал ябуулагшад олоор урган гарана.

Выставкэдэ эльгээгдэhэн зурагууд совет хүнүүдэй ажабайдал али бүхы талаhаань харуулхадаа, тэдэнэрэй hанал бодол, хэшээл оролдолго, ерээдүйдэ коммунис ёhо заншал тогтоохын түлөө хүсэhэн хүсэл эрмэлзэлгэ харуулха. Тиихэтэйгээ хамта фото-зурагуудтаа арад зонойнгоо гүйсэдхэжэ байhан агууехэ ажал хэрэг, үнэн сэхэ зориг харуулха шухала.

1963 оной майн 5-да СССР-эй Соёлой министерство Москва хотодо «Долоон жэлэй түсэб бэелүүлэгдэнэ» гэhэн уран гоёор буулгагдаhан фото-зурагуудай выставкэ үнгэргэхэнь. Иимэ выставкэ 1960 онhoo хойшо үнгэргэгдэжэ заншагдаhан байха юм.

Долоон жэлэй түүхэ харуулhан зураг жэл ерэхэ тума шэнэ шэнэ зохёолнуудаар бүридүүлэгдэнэ. Тэдэ зурагууд дотор долоон жэлэй асари ехэ программа бэелүүлхын түлөө, коммунис общество байгуулхын түлөө совет арадай тэмсэжэ байгаа тэмсэл уран гоёор харуулжа шадаhан байха юм.

Бүхэсоюзна уран hайханай фотовыставкэдэ табигдаhан фото-зурагууд совет хүнүүдэй ажабайдал, ажал хүдэлмэриин үльгэр жэшээе эли тодоор харуулха хэрэгтэ фотожурналистнарай, фотодо дуратанай шадабари мэргэжэлэй хэмжээнэй улам ургажа байhаниие харуулна.

Арадай ажахые хүгжөөхэ долоон жэлэй түсэб дүүргэлгэдэ Буряадай ажалшадай туйлалтанууд болон коммунис байгуулалтын амжалтануудые үргэнөөр нэбтэрүүлхын зорилгоор Буряадай АССР-эй Соёлой министерство болон Журналистнарай союзай отделени энэ выставкэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсахые бүхы фотографуудые, фотожурналистнарые, фотодо дурлагшадые уряална.

Бүхэсоюзна выставкэдэ эльгээгдэхэ эрхим фото-зурагуудые 1963 оной мартын 5 хүрэтэр республикын Соёлой министерствэдэ үгэхые фотографуудта дурадхагдана. Тэрэшэлэн эндэ үгтэhэн фото-зурагууд Буряадай АССР-эй 40 жэлэй ойдо зорюулагдан эмхидхэгдэхэ фотовыставкэдэ табигдаха байна. Тэрэ выставкэ байгша оной июлиин эхеэр эмхидхэгдэхэ юм.

Фотопублицистикын гол темэдэ совет арадые ажалай илалтануудта зоригжуулагша, хүтэлбэрилэгшэ манай алдарта коммунис партиин үүргэ эли тодоор харуулагдаха ёhотой. Партиин XXII съездын, КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые а... бэелүүлжэ ба... мунизм байгу... ретнэ зураг с... мэ, гүн гүнзэг... буулгагдаха ...

Выставкэдэ ... лай бригадын ... ческэ дэбжэлт... наука, культур... ствын ажал я... ажалша зоной... дэнэрэй энхэ ... hанал сэдьхэл... ёhотой.

Фотокорресп... дурлагшад ө... хэлээр шэнэ б... тарилгада бэл... заторай мэргэ... наймаалагшаг... магазин, байга... лэн hайхан ш... лай түрэ хури... рысөөн болон ... гэлдэр hони h... эльгээжэ байха...

Выставкэдэ ... hан хүдэлмэри... кусствын эрил... шадахаар ком... ха зэргэтэй.

Выставкэдэ ... хэмжүүртэй ... юрын зурагуу... таха байна. В... харуулагдаhан ... дай түлөө ди... мота барюулаг...

«Долоон жэ... лүүлэгдэнэ» гэ... конкурсын эр... шадаhан зураг... лой министерст...

Фотомастерн... ратан! Манай... мунис общест... лайсатайгаар ... гаа гэрэлтэ h... hайханаар хар... хёолнуудые ...

Хилын саанаhаа

Арестовалалга үргэлжэлhөөр

ДЕЛИ, февралиин 19. (ТАСС). Индиин компартиин гэшүүдые арестовалалга үргэлжэлhөөр гэжэ Индиин хэблэл мэдээсэнэ. Баруун Бенгалида тус штадай хуули гаргалгын суглаанай депутат-коммунист арестовалагдаба. Утта Прадеш штадта «Индиин оборон тухай хуулиин» үндэhөөр хоёр коммунистнууд арестовалагдаа.

Табиhан зорилго дүүргэгдээ

ПАРИЖ, февралиин 19. (ТАСС). Үсэгэлдэр Бразилиин правительство Венесуэлын «Ансоатеги» гэжэ судные буляажа абаhан патриодуудта политическэ шалтагаанаар байрлуулха арга боломжо олгобо.

АФП агентствын мэдээсэhэнэй ёhoop, Венесуэлын национальна сүлөөрэлгын фронтын түлөөлэгшэ Каракаста байдаг гадаадын корреспондентнүүдтэй телефоноор хөөрэлдэхэдөө, «Ансоатеги» судные буляажа абаhан ябадал амжалтатайгаар дүүрэбэ гэжэ тэмдэглээ. Энэ ябуулгын гол зорилго ямар байгааб гэхэдэ, Венесуэлын арадай Бетанкурай диктатурада эсэргүүгээр хэжэ байhан тэмсэлдэ дэлхэйн олониитын анхаралые хандуулха гэhэн байна гэжэ тэрэ түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

Совет артистнууд шадамар бэрхэ наадаараа англичануудай дура hанаа буляаба

ЛОНДОН, февралиин 19. ТАСС-ай корреспондент Е. Егоров иигэжэ мэдээсэнэ:

Великобританиин ба Советскэ Союзай гимннүүд hүр жабхалантайгаар соностожо, Альберт-холлой ехэ зал соо композитор Б. Александровай «Росси тухай дуунуудай» аялга зэдэлбэ.

Совет Армиин дуу болон хатарай Улаан тугта ансамблиин гастроль үсэгэлдэр Лондондо иигэжэ эхилбэ. Тус ансамбль лондонойхидтой түрүүшынхеэ уулзажа байна бэшэ. 1956 ондо энэ ансамблиин гастролёор ошоhые тэндэ hайн мэдэнэ, тиимэhээ эндэ ерэhэн олон мянган хүнүүд совет артистнуудые хуушанай ханинар мэтээр угтаба.

«Типперери» гэжэ Англиин солдадуудай дууладаг дууе Англи хэлэн дээрэ дуулахадань, тэндэ байгшад нэрьемэ альга ташалгаар угтабад. «Ородууд дай хүсэнэ гү?», «Бухенвальдын дохёо» гэhэн ород дуунуудые ехэ анхаралтайгаар тэдэнэр шагнаба.

Ансамблиин дуулаhан дуун бүхэниие тэндэ байгшад альга ташалгаар угтаба. Зарим дуунуудые дахин дахин дуулуулна. Илангаяа хатар-плясканье англичануудта ехээр hайшаагдана.

Концертын hүүлээр үнн удаан альга ташалган болобо.

Совет артистнууд мартын 7 болотор Лондондо байха юм.

„Добтолхо газар—Ленинград“, зорилгонь—хорото ааша

ЛОНДОН, февралиин 19. (ТАСС). «Добтолхо газар—Ленинград» гэhэн иимэ нэрэтэй сэрэгэй hургуули хэгдэжэ байна. Энэмнай хэзээ боложо байhан юумэн гээшэб? Али «Зүүн зүг тээшэ добтолго» хэжэ байhан Гитлерэй үеын ушар гээшэ гү? Бэшэ даа, энэ хадаа Англиин сэрэгэйхидэй мүнөө үеын ааша гээшэ. Үнгэрэгшэ неделидэ Англиин ВВС-эй баазануудай нэгэн дээрэ үнгэргэгдэhэн «Блю стил» гэжэ ракетэнүүдээр зэбсэгжэгдэhэн «Вулкан» гэжэ Англиин бомбардировщигуудай сэрэгэй hургуули «добтолхо газар—Ленинград» гэhэн нэрэтэй болоhон байна.

Энэ сэрэгэй hургуулиин хорото ааша гаргаhан ябадалые буруушааха зуураа, «Дейли геральд» газетэ иигэжэ бэшэнэ: «Буу зэбсэгээр арбагайдаха гээшэ бузар муухай ааша гээшэ. Бидэнэр hайрхуу бардам hургуулиин шабинар мэтэ ондоо гүрэнүүдэй хамарай урдуур нюдарганаа зангидан арбагануулнабди. Мүнөө газар дэлхэй дээрэ амгалан байдал бэхижээд байна гэжэ сэрэгэй хүтэлбэрилэгшэдтэ эрид hануулха ёhотойбди».

hалахаяа болиhон „галзуурагшад“

ВАШИНГТОН, февралиин 19. ТАСС-ай корреспондент В. Вашедченко иигэжэ мэдээсэнэ:

Америкын үhөөрхүү конгрессменүүд Кубада эсэргүү хорото кампанияа болюулнагүй. Кубые бүhэлхэ ба бусад «шанга» хэмжээнүүдые абаха гэhэн урианууд Холбоото Штадуудай ниислэлдэ баhа дахин дуулдажа эхилээ.

Кубада «советскэ сэрэгэй хүсэн ехээр нөөгдэжэ байна, советскэ ракетэнүүд тэндэ байhан хэбээрээ» гэжэ «галзуурагшадай» түлөөлэгшэд түрүүшээр ехэ шууяа татаhан байгаа юм. Энэ худал хуурмаг үгэнүүдынь президент Кеннеди, мүн оборонын министр Макнамара буруушааhан байгаа.

Мүнөө Куба тээhээ тохёолдохо «hүйдхэлтэ ябуулгын аюул» тухай, газарай бүмбэрсэгэй баруун хахадта «коммунизмын дэлгэрхэ аюул» тухай Кубые үзэн ядагшад хашхаралдажа эхилээ. Иигэжэ хашхаралдаха мүртөө, Кубын революциие үгы хэхын тулада бүхы арга зэбсэгүүдээ хэрэглэхые уряална.

Сенатор-демократ Д. Стеннис үсэгэлдэр телевиденеэр үгэ хэлэхэдээ, Холбоото Штадууд хадаа бүмбэрсэг дэлхэйн баруун хубида коммунизмые «үндэhөөрнь ходо татажа хаяха ёhотой» гэжэ мэдүүлбэ. Тиихын тулада Кубые политическэ, дипломатическа ба экономическа талаар хабшаха хааха хэрэгтэй гэжэ дурадхана.

Республиканска партиин национальна комитедэй түрүүлэгшэ У. Миллер мүн иимэрхүү мэдүүлгэ хэбэ.

Сенатор Б. Хикенлупер Кубадахи «советскэ сэрэгэй хэрэмэй» бүмбэрсэг дэлхэйн баруун хубида тон аюултай байhаниие «обёорногүй» гэжэ демократуудые зэмэлбэ.

Де Голлиин мэдүүлгэ

ПАРИЖ, февралиин 16. (ТАСС). Франци хадаа яашье нейтралитет баримталжа шадахагүй. Франци гансал бодото байдалые, Атлантическа союзай бодото байдалые харадаа абажа, бүхы юумэ хэнэ. Национальна оборонын институтда hуража байдаг офицернүүдтэй үсэгэлдэр уулзахадаа президент де Голль энэ мэдүүлгэ хэhэн байна. Өөhэдын ядерна хүсые байгуулхадаа, Франци өөрынгөө союзнигуудта туhа хэнэ гэжэ де Голль мэдүүлээ гээд Франс Пресс агентство мэдээсэнэ.

Сагаан байшан соо зүблөөн болобо

ВАШИНГТОН, февралиин 19. (ТАСС). Республиканска ба демократическа партинуудай США-гай конгресстэхи хүтэлбэрилэгшэд гадаадын политикын асуудалнууд тушаа президент Кеннедитэй зүблөөхэхые үсэгэлдэр үдэшэлэн Сагаан байшанда дуудуулба.

Ехэ нюуса оршон байдалда болоhон тэрэ зүблөөн 40 минута соо үргэлжэлбэ. Хоёр партинуудай конгресстэхи хүтэлбэрилэгшэдhөө гадна, мүн вице-президент Линдон Джонсон ба Гүрэнэй секретарь Дин Раск тэрэ зүблөөндэ байлсабад.

Дж. Кеннеди конгрессэй хүтэлбэрилэгшэдтэ «элидхэл хэбэ» гэжэ хэблэлэй асуудалнуудай талаар президентын туhалагша Сэлинджер зүблөөнэй hүүлээр мэдүүлбэ. Энэ зүблөөн дээрэ ямар асуудалнууд хэлсэгдээб гэжэ тодорхойлон хэлэжэ үгэхэhөө Сэлинджер арсаба.

Энэ зүблөөн дээрэ тагнуулай hүүлшын мэдээнүүдэй баримтын ёhoop Кубадахи, мүн бусад районуудай байдалай шэнжэлэл хэгдэбэ гэжэ сенадтахи демократуудай хүтэлбэрилэгшэ Мэнсфилл мэдүүлбэ. Президентhээ гадна, Гүрэнэй секретарь Раск, оборонын министр Макнамара ба түбэй тагнуулай управлениин директор Маккоун гэгшэд элидхэл хэбэ гэжэ Мэнсфилл хэлэбэ.

— Минии hанамжаар хадаа, президент Кеннеди республиканецуудай зүгhөө гадаадынгаа политикые шүүмжэлүүлhэндээ hанаагаа зобоод, тэдэнэрые номгоруулхые оролдоно» гэжэ түлөөлэгшэдэй палатын гэшүүн, республиканец нэрээ хэлэнгүйгөөр, корреспондентнүүдтэ мэдээсэhэн байна.

Нгодиньдьемовэйхид болон США-гай солдадууд Урда Вьетнамай арадта эсэргүү хюдалгата дай хэжэ байдаг. Ямаршье гэм зэмэгүй хүнүүдые зобоодог туляадаг, аладаг хюдадаг байна. Зураг дээрэ: нгодиньдьемэй алууршад өөрынгөө частиин штабта абаашахын тулада хүлеэтэй патриодуудые автомашинада ашажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Иранай шэнэ правительство

ТЕГЕРАН, февралиин 19. (ТАСС). Премьер-министр Алямай эмхидхэhэн шэнэ правительствын состав эндэ соносхогдобо.

Правительствын составта ороhон шэнэ хүнүүд гэхэдэ, Пирасте—дотоодын хэрэгэй министр, Али Хани—промышленностиин, руднигуудай ба худалдаа наймаанай министр, Моиниян — зам харилсаанай министр, Бахери — юстициин министр, Хошбин ба Тафаззоли—портфельгүй министрнүүд.

Сэрэгэй министр генерал Нагди, гадаадын хэрэгэй министр Арам, финансын министр Бехния, хүдөө ажахын министр Арсанджани, ажалай министр Хосровани, почтын, телеграфай ба телефоной министр Самии, элүүрые хамгаалгын министр Рияхи ба гэгээрэлэй министр Ханлари гэгшэд хуушан тушаалнуудтаа үлэбэ.

Эдир боксёрнуудай у...

УЛААН-ҮДЫН 1-дэхи интернат hургуулиин спортивна зал соо эдир боксёрнуудай уулзалга hаяхан болоо. Тэндэ «Труд», «Спартак» бүлгэмүүдэй, ГорОНО-гой хүүгэдэй спортивна hургуулиин эдиршүүл ринг дээрэ гараhан байна. Мүрысөөндэ хамта ная шахуу хүн хабаадалсаа.

Түрүүлэн 38—40 килограмм шэгнүүрэй бэетэй эгээл эдир боксёрнууд рингдэ дуудагдаба. Нагаслаев (хүүгэдэй спортивна hургуули), Лебедев («Труд») гэгшэд гараа. Нагаслаев нүгөөдэеэ жагсаангүй диилээ.

Дундуур шэгнүүрэй бэетэй эдиршүүлэй дундаhаа Хоров («Труд») Дамбаевтай (ДСШ), Гуляев («Труд») Банзаракцаевтай тулалдаа. Гуляев Хоров хоёрынь нүгөөдүүлээ илаhан байна.

Аха наhанай хүүгэдэй дундаhаа Улзытуев (ДСШ), Глассон («Труд») гэгшэд хамагhаа түрүүлэн рингдэ дуудагдажа гараад, хүсэеэ үзэлсэбэ. Улзытуев шадабаритай, дүр бэрхэтэй байhан дээрэhээ нүгөөдэеэ буляа.

Нэгэдэхи разрядай боксёрнууд Тырхеев (ДСШ) Нархинов («Труд») хоёр уулзаба. Тырхеев хүнгэ... дэлөө. Тиих... удааншье hаа, ... хон сохилто ... Нархинов ила...

Рингдэ ха... гараhан хүндэ... сёрнууд Троф... Лебедев (ДСШ... рүүшынхинь ... шамайхан ила...

... боксын т... бүлг...

Иваалга тосхондо

ШЭНЭ БАРИЛГА

Тосхоной баруун урда хаяада «Бурятцелинстрой» трестын нэгэдэхи барилгын монтажна управлениин Ивалгадахи участогай хүдэлмэришэд хирпиисэ гэрнүүдые барижа байнхай. Мүнөө тэдэнэр 36 бүлэ айлай ажаhууха байрын гурбан дабхар гэр хушажа дүүргээд, таhалганууд болон центральна котельнын байшан бодхоожо байна.

Барилгашад Валентин Сафронов, Трофим Тимофеев, Владимир Худяков, Виктор Якимов, Чимит Данзанов болон бусад илангаяа эршэмтэйгээр ажаллана.

Тэдэнэр тэрэ байрые байгша оной хоёрдохи кварталай эхеэр ашаглалгада оруулхаар хараална.

ТҮРЭЛХИДЭЙ РАДИОЛЕКТОРИ

Дунда hургуулиин дэргэдэ түрэлхидэй радиолектори байгуулагдаба. Тус лектори hурагшадые коммунис ёhoop хүмүүжүүлхэ тухай, мүн медицинын темээр лекци, хөөрэлдөөнүүдые долоон хоногто нэгэ дахин радиогоор дамжуулна. Гадна hурагшадай hуралсалай дүнгүүд ба hургуулида болоhон hонин ушарнууд тухай түрэлхидтэ хөөрэжэ үгэхэ юм.

hаяшаг багшанар Д. Ц. Сампилова, Г. З. Аюшеева тус тустаа лекцинүүдые уншаба. Фельдшер Гамзикова халдабарита үбшэнhөө үхибүүдые аршалха тухай хөөрэжэ үгөө. hүүлдэнь hургуулиин hурагшад өөhэдынгөө бэлэдхэhэн концерт дамжуулаа.

Энэ радиолекториие дунда hургуулиин багша И. И. Итингов хүтэлбэрилдэг юм.

hОНИРХОЛТОЙ ЛЕКЦИ

Тосхоной агитаторнуудай семинар hаяшаг үнгэргэгдэжэ, тэндэ уласхоорондын байдал тухай hонирхолтой лекци КПСС-эй Буряадай обкомой лектор нүхэр Гергесова уншаба.

Сугларгашад тус лекци ехэхэн анхаралтайгаар шагнаа.

Л. Ринчино.

Хабар, зумнай газаа о...

Түрэл орон нютагнай хэды hайхан бэ даа. Хабшал үндэр хада уула, ой тайга. Түргэн урасхалта гол мүрэнүүд, гүн уhата нуур сөөрэм. Хабар, зунай hайхан саг ойртожо, hургуулиин багашуулай орон нютагаа шэнжэлхэ аяншалгадаа бэлэдхэхэ сагынь ойртобо.

Үнгэрөөшэ жэл Мухар-Шэбэрэй Сутайн hургуулида байхадаа, турис аяншалга эмхидхэжэ, хэдэн арбаад километрэй газарта hурагшадтай хамта ябаhан байнабди. Ерэхэ хабар мүн лэ олон аяншалга хэхэ түсэбтэйбди. Аяншалгын hүү... лээр ябаhан ... гаhан фото-з... бом хэдэг б...

Гадна бай... хамгаалха т... нар, илангая... лог болон hу... тэйгээр хаба... гэтэй.

Үргэн Түг... ябахада, объективтэ ... буулгагдаhан ... нютагта «Та... жэ hонин ш... шулуун хүн... хурганuудта... хы хурган... наада тала...

ЗУРАГ Д... хурган» гэж...

Барай hур...

Сагай уларил

Гидрометобсерваториин мэдээсэhэнэй ёhoop, мүнөөдэр республика доторнай үүлэтэйшэг байха, Байгал шадарай газар нютагуудта бага зэргээр саhан орохо. Баруун зүгhөө hулаханаар hалхилха. Улаан-Үдэ городто үглөөгүүр 18—20, үдэртөө 4—6 градус хүйтэн болохоор багсаагдана.

Февралиин 22—23-най үдэрнүүдтэ республика дотор үүлэтэй байха, зарим нютагуудта бага зэргээр саhан орохо. Баруун зүгhөө hулаханаар hалхилха. hүниндөө 18—23, үдэртөө 1—6 градус хүйтэн байхаар хүлеэгдэнэ.

Редакт...
Ц. Ц...

Манай адрес, телеф...

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Л... ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора—46-32, зам. р... ответ. секретаря—27-37, отделов: партийной жи... —24-74, сельского хозяйства—47-59, советск... и культуры, литературы и искусства—34-05, ... транспорта, информации—35-14, писем и раб... отдел переводов и корректорская—35-95, бу... Для междугородных переговоров — 16.

Гор. Улан-Удэ, типография Минис... Бурятской АССР.

Н00355.